

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економічної кібернетики

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНО

Завідувач кафедри

_____ Катерина БОЯРИНОВА

«_____» червня 2026 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

**на здобуття ступеня бакалавра
за освітньо–професійною програмою
«Економічна аналітика»
спеціальності 051 «Економіка»**

**на тему: «Прогнозування та аналітичне обґрунтування підвищення
ефективності економічної діяльності підприємства»**

Виконала:

Студентка IV курсу, групи УА–21

АСАУЛЕНКО Вікторія Олександрівна _____

Керівник:

доцент кафедри економічної кібернетики, к.т.н. доц.

ЦЕСЛІВ Ольга Володимирівна _____

Рецензент:

декан факультету менеджменту та маркетингу, д.е.н., проф.

КРАВЧЕНКО Марина Олегівна _____

Засвідчую, що у цій дипломній роботі немає запозичень з
праць інших авторів без відповідних посилань

Студентка _____

Київ – 2026

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економічної кібернетики

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність – 051 Економіка

Освітньо-професійна програма «Економічна аналітика»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Катерина БОЯРИНОВА

«06» лютого 2026 р.

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ
АСАУЛЕНКО Вікторія Олександрівна

1. Тема роботи: «Прогнозування та аналітичне обґрунтування підвищення ефективності економічної діяльності підприємства»,

керівник роботи Цеслів Ольга Володимирівна, к.т.н. доц.,
затверджені наказом по університету від 29.05.2026 р № 2003-с.

2. Термін подання студентом роботи 08.06.2026 р.

3. Вихідні дані до роботи: теоретичні та методичні положення щодо прогнозування й аналітичного обґрунтування підвищення ефективності економічної діяльності підприємства; законодавчі та нормативно-правові акти України; наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених; статистичні матеріали; фінансова звітність ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»; аналітичні матеріали та відкриті інформаційні ресурси щодо діяльності підприємства й ринку консалтингових послуг.

4. Зміст дипломної роботи (перелік завдань, які потрібно розробити):

а) теоретична частина:

- розкрити економічну сутність ефективності діяльності підприємства та особливості її аналітичного обґрунтування;
- систематизувати сучасні методи економіко-аналітичного моделювання та прогнозування ефективності діяльності підприємства;

б) аналітична частина:

- здійснити господарсько-економічний аналіз діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»;
- провести аналітику показників ефективності діяльності підприємства та трендовий аналіз їх змін;
- провести факторне та економетричне моделювання впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на ефективність діяльності підприємства;

в) рекомендаційна частина:

- запропонувати напрями підвищення ефективності діяльності підприємства на основі економіко-аналітичного моделювання та прогнозування;
- провести прогностичну аналітику очікуваного економічного ефекту від реалізації запропонованих заходів щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

5. Перелік ілюстративного матеріалу

1. Складові ефективності економічної діяльності підприємства.
2. Основні методи економіко-аналітичного моделювання та прогнозування діяльності підприємства.
3. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».
4. Організаційна структура та основні напрями діяльності підприємства.
5. SWOT-аналіз та аналіз зовнішнього середовища функціонування підприємства.
6. Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства.
7. Аналіз показників рентабельності, ділової активності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства.
8. Економіко-аналітична модель оцінки та прогнозування ефективності діяльності підприємства.
9. Результати прогнозування та порівняння фактичних і прогнозних показників діяльності підприємства.
10. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства та очікуваний економічний ефект від їх впровадження.

6. Дата видачі завдання: «05» лютого 2026 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви робіт	Термін виконання етапів дипломної роботи	Примітка
1.	Збір необхідної інформації теоретичного, методичного та практичного змісту, вивчення та аналіз літературних джерел щодо прогнозування та аналітичного обґрунтування підвищення ефективності економічної діяльності підприємства	06.02.2026-26.02.2026	
2.	Дослідження теоретико-методичних засад прогнозування та аналітичного обґрунтування ефективності діяльності підприємства.	23.02.2026-22.03.2026	
3.	Вибір підприємства для дослідження та постановка спеціалізованих завдань.	23.03.2026-01.04.2026	
4.	Господарсько-економічний аналіз діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».	02.04.2026-10.04.2026	
5.	Проведення аналітики показників ефективності діяльності підприємства та трендовий аналіз їх змін.	11.04.2026-20.04.2026	
6.	Факторне та економетричне моделювання впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на ефективність діяльності підприємства.	21.04.2026-03.05.2026	
7.	Розроблення напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства на основі економіко-аналітичного моделювання та прогнозування.	04.05.2026-14.05.2026	
8.	Прогностична аналітика очікуваного економічного ефекту від реалізації запропонованих заходів.	15.05.2026-24.05.2026	
9.	Оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	25.05.2026-01.06.2026	

Студентка

Вікторія АСАУЛЕНКО

Керівник роботи

Ольга ЦЕСЛІВ

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: «Прогнозування та аналітичне обґрунтування підвищення ефективності економічної діяльності підприємства» містить 99 сторінки, 22 таблиці та 8 рисунків. Список використаних джерел налічує 48 найменувань.

Метою дипломної роботи є дослідження економічної діяльності підприємства та побудова економіко-аналітичної моделі для оцінювання впливу основних факторів на результати діяльності консалтингової компанії.

Об'єктом дослідження є економічна діяльність консалтингового підприємства ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади економічного аналізу та моделювання фінансово-економічних показників діяльності підприємства.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використано методи аналізу і синтезу, порівняння, узагальнення, економічного та статистичного аналізу, кореляційного аналізу, економіко-математичного моделювання і прогнозування. Інформаційну базу дослідження становили фінансова звітність підприємства, статистичні дані та наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених.

Результати роботи. У дипломній роботі проведено аналіз фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», досліджено динаміку доходу, прибутку та рентабельності підприємства. За результатами дослідження побудовано економіко-аналітичну модель впливу факторів на дохід підприємства та оцінено ефективність прогнозування фінансових результатів. Запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом оптимізації витрат, удосконалення цифрових процесів і підвищення якості консалтингових послуг. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання розробленої моделі та рекомендацій для підтримки управлінських рішень і підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Результати виконання дипломної роботи можуть бути використані у розроблених рекомендацій та економіко-аналітичної моделі для прогнозування фінансових результатів, підтримки управлінських рішень та підвищення ефективності діяльності консалтингового підприємства. Запропоновані заходи можуть бути використані підприємством для покращення системи стратегічного планування та підвищення конкурентоспроможності на ринку консалтингових послуг.

Ключові слова: *економічна діяльність, економіко-аналітичне моделювання, консалтингові послуги, дохід підприємства, фінансові показники, кореляційний аналіз, прогнозування, ефективність діяльності, рентабельність, цифровізація.*

ABSTRACT

The thesis on the topic “Forecasting and Analytical Substantiation of Increasing the Efficiency of the Enterprise's Economic Activity” consists of 99 pages, 22 tables, and 8 figures. The list of references includes 48 sources.

The purpose of the thesis is to study the economic activity of an enterprise and to develop an economic-analytical model for assessing the impact of key factors on the performance results of a consulting company.

The object of the research is the economic activity of the consulting enterprise PwC LLC.

The subject of the research is the theoretical and methodological foundations of economic analysis and modeling of the enterprise's financial and economic performance indicators.

Research methods. In the course of the study, the methods of analysis and synthesis, comparison, generalization, economic and statistical analysis, correlation analysis, economic-mathematical modeling, and forecasting were used. The information base of the research included the company's financial statements, statistical data, and scientific works of domestic and foreign scholars.

Research results. The thesis analyzes the financial and economic performance indicators of PwC LLC and examines the dynamics of the company's revenue, profit, and profitability. Based on the research results, an economic-analytical model of the influence of factors on the company's revenue was developed, and the effectiveness of forecasting financial results was evaluated. Recommendations aimed at improving enterprise efficiency through cost optimization, enhancement of digital processes, and improvement of consulting service quality were proposed. The practical significance of the obtained results lies in the possibility of using the developed model and recommendations to support managerial decision-making and increase the company's competitiveness.

Recommendations for the application of the research results. The results of the thesis may be used in the developed recommendations and economic-analytical model for forecasting financial results, supporting managerial decision-making, and improving the efficiency of consulting enterprises. The proposed measures may also be applied to improve strategic planning systems and increase competitiveness in the consulting services market.

Keywords: *economic activity, economic-analytical modeling, consulting services, enterprise revenue, financial indicators, correlation analysis, forecasting, efficiency of activity, profitability, digitalization.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА АНАЛІТИЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	12
1.1 Сутність та аналітичне обґрунтування ефективності діяльності підприємства.....	12
1.2 Методи прогнозування ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах	21
Висновки до першого розділу	26
2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПРАЙСУОТЕРХАУСКУПЕРС»	28
2.1 Господарсько-економічний аналіз діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»	28
2.2 Аналіз фінансово-економічних показників та оцінка ефективності діяльності підприємства	36
2.3 Вплив воєнного стану на ефективність діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»	49
Висновки до другого розділу	59
3. ПРОГНОЗУВАННЯ ТА АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПРАЙСУОТЕРХАУСКУПЕРС»	62
3.1 Економіко-аналітична модель оцінки ефективності діяльності підприємства.....	62
3.2 Прогнозування показників та рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства	73
Висновки до третього розділу	87
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах функціонування підприємств ефективність економічної діяльності є одним із ключових чинників забезпечення їх конкурентоспроможності, фінансової стійкості та довгострокового розвитку. Зростання рівня економічної невизначеності, прискорення цифрової трансформації бізнесу, посилення конкурентного середовища та вплив воєнного стану в Україні зумовлюють необхідність застосування сучасних інструментів економічної аналітики для оцінювання результатів діяльності підприємств і прогнозування їх подальшого розвитку.

Важливого значення набуває використання економіко-аналітичних методів та моделей, які дозволяють своєчасно виявляти тенденції зміни показників діяльності підприємства, оцінювати вплив внутрішніх і зовнішніх факторів, визначати резерви підвищення ефективності та формувати аналітично обґрунтовані управлінські рішення. Особливо актуальним є застосування інструментів прогностичної аналітики, що забезпечують можливість розроблення прогнозних сценаріїв розвитку підприємства та підвищення якості стратегічного планування.

Питання економічної аналітики, оцінювання ефективності діяльності підприємств, економіко-математичного моделювання та прогнозування економічних показників досліджували багато вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, О.В. Цеслів у роботі «Аналіз методів прогнозування прибутковості ф'ючерсів» дослідив сучасні підходи до прогнозування економічних показників та особливості застосування прогнозних моделей у прийнятті економічних рішень. У праці О.В. Цеслів та В.О. Ясковець «Моделювання та оцінка фінансової стійкості підприємства» розглянуто методичні підходи до економіко-аналітичного оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання. У дослідженні О.В. Цеслів, О.С. Цеслів та М.Б. Дейнеко «Економіко-математична модель ф'ючерсних контрактів» обґрунтовано використання економіко-математичного моделювання

для аналізу та прогнозування економічних процесів. Разом із тим питання економіко-аналітичного обґрунтування підвищення ефективності діяльності консалтингових підприємств в умовах нестабільного економічного середовища та воєнного стану потребують подальшого дослідження, що зумовило вибір теми кваліфікаційної роботи.

Метою дипломної роботи є дослідження економічної діяльності підприємства та побудова економіко-аналітичної моделі для оцінювання впливу основних факторів на результати діяльності консалтингової компанії.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі **завдання**:

- дослідити сутність та аналітичне обґрунтування ефективності економічної діяльності підприємства;
- систематизувати сучасні методи прогнозування ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах;
- надати загальну організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»;
- провести аналіз фінансово-економічних показників та оцінити ефективність діяльності підприємства;
- дослідити вплив воєнного стану на ефективність діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»;
- побудувати економіко-аналітичну модель оцінки ефективності діяльності підприємства та здійснити прогнозування її показників;
- розробити рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства в умовах нестабільного економічного середовища та оцінити доцільність їх впровадження.

Об'єктом дослідження є економічна діяльність консалтингового підприємства ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади економічного аналізу та моделювання фінансово-економічних показників діяльності підприємства.

Базою дослідження є ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Для узагальнення та обґрунтування теоретико-методичних засад оцінювання ефективності діяльності підприємства використано методи індукції, дедукції, порівняння, логічного узагальнення та систематизації. Для проведення економіко-аналітичного оцінювання діяльності підприємства застосовано методи економічного аналізу, аналізу динаміки, коефіцієнтного аналізу та графічної візуалізації даних. Для дослідження впливу факторів зовнішнього середовища використано елементи діагностичної та причинно-наслідкової аналітики. Для побудови економіко-аналітичної моделі та прогнозування показників ефективності діяльності підприємства використано методи економіко-математичного моделювання, трендового аналізу та прогностичної аналітики. Обробка даних і візуалізація результатів здійснювалися із застосуванням сучасних інформаційних технологій та програмних засобів аналізу даних.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, статистичні матеріали, фінансова звітність ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», аналітичні огляди та інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Результатами дипломної роботи є економіко-аналітичне оцінювання ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», побудова економіко-аналітичної моделі прогнозування показників ефективності діяльності підприємства, визначення впливу воєнного стану на результати його діяльності та розроблення аналітично обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності функціонування підприємства.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Отримані результати можуть бути використані ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» для удосконалення процесів економічного аналізу, прогнозування результатів діяльності, підвищення якості управлінських рішень та забезпечення стабільного розвитку підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.

Апробація та висвітлення результатів дослідження. Основні результати кваліфікаційної роботи апробовано у науковій статті:

Цеслів О. В., Асауленко В. О. Дослідження ефективності діяльності консалтингової фірми. Актуальні проблеми економіки № 5 (299), 2026. с. 294-303.

У статті здійснено економіко-аналітичне оцінювання діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», проведено аналіз фінансово-економічних показників підприємства, виконано SWOT-аналіз та обґрунтовано напрями підвищення ефективності його діяльності в сучасних умовах господарювання.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА АНАЛІТИЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність та аналітичне обґрунтування ефективності діяльності підприємства

У сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємства є одним із ключових показників результативності функціонування суб'єктів господарювання. Посилення конкуренції, нестабільність економічного середовища, глобалізаційні процеси, цифровізація економіки та вплив воєнних ризиків вимагають від підприємств постійного підвищення ефективності використання ресурсів і вдосконалення системи управління. Саме тому проблема забезпечення ефективної діяльності підприємства набуває особливої актуальності як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

Ефективність діяльності підприємства є складною економічною категорією, яка характеризує співвідношення між отриманими результатами діяльності та витратами ресурсів, необхідних для їх досягнення [1]. У широкому розумінні ефективність відображає рівень досягнення поставлених цілей підприємства при мінімальному використанні трудових, фінансових, матеріальних та інформаційних ресурсів.

У наукових джерелах поняття «ефективність діяльності підприємства» трактується по-різному. Переважна частина дослідників пов'язує його з результативністю функціонування підприємства, що проявляється у рівні прибутковості, продуктивності праці, рентабельності та здатності успішно конкурувати на ринку [2]. Водночас сучасні наукові підходи підкреслюють важливість комплексного оцінювання ефективності, яке охоплює не лише фінансові показники, а й соціальні, управлінські, інноваційні та інші нефінансові аспекти розвитку підприємства.

М. Портер наголошував, що ефективність безпосередньо залежить від формування стійких конкурентних переваг та здатності компанії забезпечувати вищу продуктивність порівняно з іншими учасниками ринку [3]. На думку П. Друкера, ефективність є результатом раціонального використання ресурсів, активного впровадження інновацій та вміння підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища [4].

Економічний зміст ефективності діяльності підприємства проявляється через систему показників, які характеризують результати господарської діяльності підприємства. До основних показників ефективності належать: прибуток, рентабельність, продуктивність праці, фондоддача, оборотність активів, ліквідність та фінансова стійкість [5]. Саме система показників дозволяє комплексно оцінити результати діяльності підприємства та визначити рівень ефективності використання ресурсного потенціалу.

У сучасних наукових дослідженнях значна увага приділяється моделюванню та аналізу фінансової стійкості підприємств як важливому чиннику підвищення ефективності їх діяльності [6]. Завдяки впровадженню новітніх методів економіко-математичного моделювання стає можливим ретельне вивчення залежностей між ключовими фінансовими індикаторами компанії, а також вимірювання міри впливу конкретних чинників на загальні підсумки її функціонування [7]. Використання методів прогнозування дає змогу визначити перспективи розвитку підприємства та підвищити якість управлінських рішень [8].

При цьому ключового пріоритету набуває саме фінансова результативність бізнес-процесів. Цей параметр відображає спроможність організації генерувати прибуток, зберігати платоспроможність у довгостроковій перспективі та раціонально розпоряджатися наявним капіталом [9]. Оптимальне оперування фінансовими активами виступає обов'язковим підґрунтям для забезпечення безперервного зростання підприємства та зміцнення його конкурентних позицій у ринковому середовищі.

Важливим елементом оцінювання ефективності є аналіз впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на результати діяльності підприємства. До внутрішніх факторів належать рівень організації виробництва, ефективність управління, структура капіталу, кадровий потенціал та рівень інноваційного розвитку підприємства. Зовнішні фактори включають економічну ситуацію в країні, податкову політику держави, рівень інфляції, зміни ринкової кон'юнктури та вплив кризових явищ [10].

В умовах нестабільного економічного середовища підприємства змушені адаптуватися до постійних змін та швидко реагувати на нові виклики. Особливо актуально це питання постало для українських підприємств у період воєнного стану, коли значно зросли ризики ведення бізнесу, порушилися логістичні зв'язки та відбулися суттєві зміни у фінансово-економічній діяльності суб'єктів господарювання [11].

Сучасні підходи до оцінювання ефективності діяльності підприємства передбачають використання економіко-аналітичного моделювання. Застосування економіко-математичних моделей дозволяє визначати залежності між основними показниками діяльності підприємства, оцінювати вплив окремих факторів на результати діяльності та прогнозувати майбутній розвиток підприємства [12].

Серед основних інструментів, що найчастіше застосовуються для моніторингу результативності роботи суб'єктів господарювання, провідне місце належить економічному аналізу. Він відкриває можливості для детального відстеження динамічних змін головних фінансово-економічних параметрів, виявлення прихованих резервів для оптимізації процесів, а також формування бази для покращення загальної стратегії компанії [13]. У сучасних умовах ринку важливу роль відіграє інструментарій прогнозування, який дозволяє заздалегідь оцінити можливості зростання бізнесу та визначити основні напрями його подальшого розвитку.

Варто наголосити, що продуктивність функціонування підприємства є рухливою (динамічною) категорією, яка постійно зазнає трансформацій під дією

ендогенних та екзогенних (внутрішніх і зовнішніх) факторів. Саме тому задля підтримання стійкого поступу організації критично важливо здійснювати регулярний аудит та упереджувальне моделювання показників ефективності, залучаючи до цього процесу передові методики економіко-аналітичного інструментарію [14].

Для консалтингових компаній, зокрема ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», ефективність діяльності значною мірою залежить від рівня якості послуг, ефективності управління персоналом, цифровізації бізнес-процесів та здатності адаптуватися до змін ринкового середовища [15]. Саме тому застосування сучасних аналітичних інструментів і методів прогнозування є необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства у сфері консалтингових послуг.

Важливу роль у забезпеченні високої ефективності бізнесу відіграє структура управління його капіталом. Ефективне управління фінансовими потоками, чистим доходом, інвестиціями та фінансовими загрозами дає змогу компанії зберігати стійкий рівень ліквідності, довгострокової стабільності й конкурентних переваг у своєму сегменті. За нинішніх мінливих умов господарювання грамотний фінансовий менеджмент стає базовою передумовою для безперебійної життєдіяльності організації та реалізації її довгострокових стратегічних орієнтирів [16].

Водночас вагому роль у системі моніторингу результативності підприємства відіграє комплексний економічний аналіз, який забезпечує всебічне вивчення підсумків його комерційної активності. Реалізація аналітичних процедур дозволяє оцінити ступінь віддачі від наявних активів та можливостей, локалізувати внутрішні резерви для зростання ефективності, а також сформулювати якісне підґрунтя для ухвалення управлінських рішень. Практичне застосування сучасного інструментарію аналітики безпосередньо впливає на підвищення рентабельності компанії та гарантує її поступальний і збалансований розвиток [17].

У сучасних економічних дослідженнях дедалі більшої популярності набуває економетричний інструментарій, який інтегрує класичний економічний аналіз із математичним апаратом та методами математичної статистики. Побудова й розрахунок економетричних моделей відкривають шлях до кількісного вимірювання взаємозв'язків між фінансовими індикаторами, точного визначення міри впливу окремих чинників на комерційні результати та побудови високоточних прогнозів ключових параметрів. Залучення сучасних економетричних методик суттєво мінімізує похибки у прогностичних розрахунках і підвищує ступінь аргументованості стратегічних рішень керівництва [18].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що ефективність функціонування підприємства є багаторівневою економічною категорією, яка відображає ступінь віддачі від експлуатації наявного ресурсного потенціалу та якість реалізації стратегічних завдань. У сучасних макроекономічних умовах забезпечення високої ефективності бізнесу потребує обов'язкового поєднання сучасного аналізу, економіко-математичного моделювання та системного прогнозування. Саме такий підхід дозволяє підвищити якість управлінських рішень і створює основу для довгострокового та безпечного розвитку підприємства.

В сучасних умовах господарювання підприємства потребують застосування сучасних методів економічного аналізу. Це дозволяє глибше досягнути внутрішні бізнес-процеси, об'єктивно виміряти досягнуті результати та розробити обґрунтовані сценарії майбутнього розвитку. Жорстке конкурентне протистояння, ринкова нестабільність, стрімкі тренди цифровізації та дефіцит часу на ухвалення стратегічних рішень перетворюють згадані аналітичні методи на критично важливий елемент виживання бізнесу [1].

Своєю чергою, економіко-аналітичне моделювання постає як упорядкована сукупність підходів та методик, що орієнтовані на деталізацію та вивчення господарських явищ через створення їхніх формалізованих аналогів (моделей). Головна мета такого моделювання — виявлення основних тенденцій і

закономірностей у діяльності компанії, визначення рівня впливу різних факторів на результати, а також побудова прогнозних сценаріїв її подальшого розвитку [5].

Економічна модель є спрощеним відображенням реальних економічних процесів, яке дозволяє досліджувати взаємозв'язки між показниками діяльності підприємства. За допомогою моделей можна аналізувати тенденції розвитку підприємства, визначати резерви підвищення ефективності та оцінювати можливі результати управлінських рішень [2].

В академічних джерелах представлено розгалужену класифікацію економічних моделей, критерієм поділу для яких виступають безпосередні завдання наукового чи практичного пошуку. Загалом дослідники найчастіше оперують дескриптивними (описовими), детерміновано-факторними, оптимізаційними, прогностичними та економетричними інструментами. Зокрема, дескриптивний апарат дає змогу зафіксувати й деталізувати поточне фінансово-майнове становище компанії; факторний аналіз орієнтований на розрахунок і верифікацію міри впливу конкретних чинників на результуючі індикатори; прогностичні алгоритми слугують для окреслення майбутніх векторів розвитку, тоді як оптимізаційні матриці застосовуються для розрахунку й вибору найбільш вигідних та ефективних стратегічних рішень [3]. На рис. 1.1 наведено основні методи економіко-аналітичного моделювання діяльності підприємства. Їх використання дозволяє оцінювати ефективність діяльності підприємства, визначати вплив факторів та здійснювати прогнозування основних показників діяльності.

Важливим елементом у структурі економіко-аналітичного моделювання є економіко-математичний інструментарій, який дає змогу точно вимірювати господарські процеси та детально аналізувати взаємозв'язки між різними показниками діяльності підприємства. [9]. Інтеграція математичного інструментарію гарантує суттєве зростання прецизійності (точності) аналітичних процедур та підвищує надійність прогнозних розрахунків [6;7].

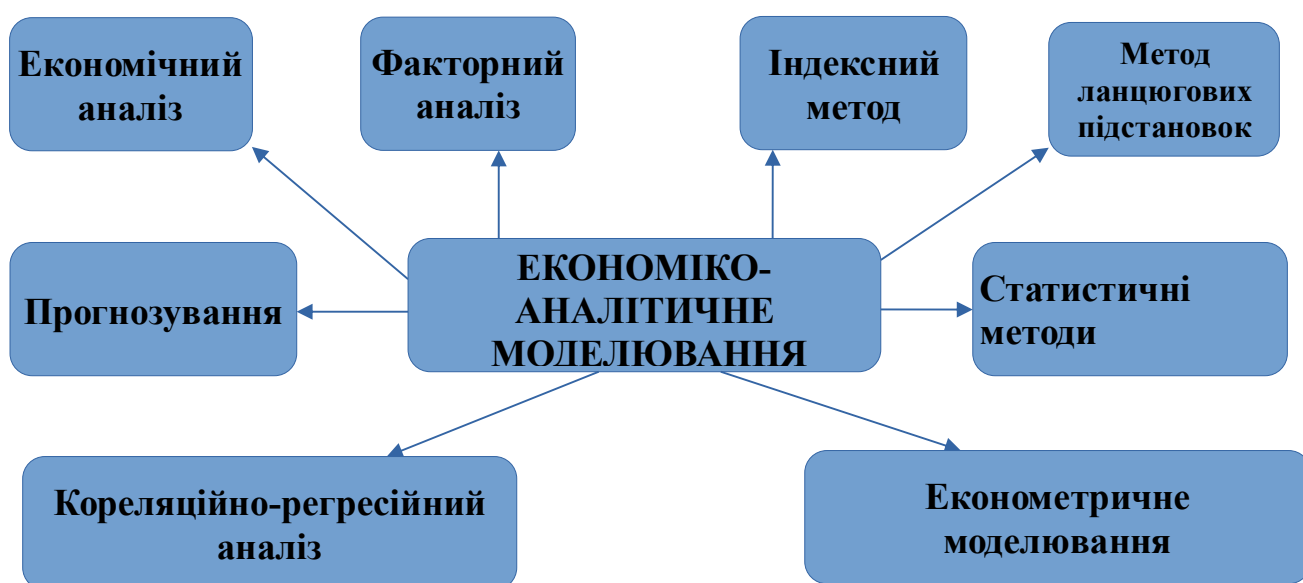

Рисунок 1.1 – Основні методи економіко-аналітичного моделювання діяльності підприємства

Джерело: складенко автором на основі [1; 18; 21; 26].

Серед прикладних методів економіко-аналітичного моделювання особливе місце посідає кореляційно-регресійний аналіз. Побудова регресійних моделей дозволяє формалізувати та математично описати характер залежності між ключовим результуючим параметром та пулом чинників, що на нього впливають. Практичне впровадження регресійного інструментарію дає змогу не лише диференціювати й оцінити силу впливу конкретних факторів на загальну продуктивність підприємства, а й здійснювати якісне довгострокове прогнозування його фінансово-економічного стану [9].

З метою ідентифікації та математичного опису взаємозв'язків між окремими економічними величинами традиційно залучають метод найменших квадратів (МНК). Цей алгоритм є базовим для розрахунку параметрів рівнянь регресії та специфікації дескрипторів економічних моделей. Його реалізація спрямована на мінімізацію сумарної помилки моделювання, що безпосередньо підвищує верифікованість та точність фінальних результатів [9]. Зокрема, у науковій праці Лобачевої І.Ф., Даценко Г.В. та Кудирко О.М. задля оцінювання ефективності

розподілу й експлуатації фінансового капіталу компанії було успішно поєднано виробничу функцію Кобба-Дугласа та метод найменших квадратів; такий підхід дозволив авторам математично довести й охарактеризувати взаємозалежність між операційними витратами суб'єкта господарювання, обсягами інвестиційних вкладень та поточним рівнем інфляційних процесів у країні [9].

Одним із важливих методів економічного аналізу є метод ланцюгових підстановок. Він використовується для визначення впливу окремих факторів на зміну результативного показника шляхом послідовної заміни базових величин фактичними. Використання даного методу дозволяє оцінити ступінь впливу кожного фактора та визначити резерви підвищення ефективності діяльності підприємства [1].

У процесі економіко-аналітичного моделювання також широко застосовується індексний метод. Індексний аналіз дозволяє оцінити зміни економічних показників у динаміці та визначити тенденції розвитку підприємства. За допомогою індексів можна досліджувати зміни обсягів реалізації продукції, витрат, продуктивності праці, прибутку та рентабельності діяльності підприємства [5].

Невіддільним елементом архітектури економіко-аналітичного моделювання виступають прогностичні методики. Прогнозування за своєю суттю є процесом науково обґрунтованого визначення ймовірних майбутніх параметрів і стану суб'єкта господарювання, що базується на ретроспективному аналізі динаміки його розвитку. Завдяки розробці прогностичних моделей менеджмент компанії отримує змогу тверезо оцінювати довгострокові перспективи, завчасно ідентифікувати потенційні загрози та конструювати стратегічні вектори ринкової поведінки [4].

У нинішньому турбулентному середовищі особливої актуальності набуває впровадження багатфакторних (мультиколінеарних) моделей, здатних відображати симультанний (одночасний) вплив цілого комплексу чинників на результуючі показники підприємства. У порівнянні з простими одновимірними лінійними моделями такі матриці забезпечують значно вищу точність аналізу та

прогнозування [9]. Використання багатфакторного регресійного аналізу дає змогу системно досліджувати взаємозв'язки між фінансовими, виробничими та макроекономічними показниками, що визначають рівень ефективності функціонування підприємства.

Критично важливим етапом побудови економіко-аналітичних моделей є перевірка їхньої достовірності та відповідності реальним економічним процесам. З цією метою залучається розгалужений математичний інструментарій, зокрема розраховуються коефіцієнти детермінації (R^2) та лінійної кореляції, обчислюється середня помилка апроксимації, а також застосовується критерій Фішера (F-критерій) та інші критерії математичної статистики [9]. Тестування моделі на точність дає можливість об'єктивно оцінити рівень надійності фінальних розрахунків і визначити доцільність практичного впровадження сформованого алгоритму в реальні управлінські процеси.

У просторі сучасної економічної думки активно розвивається економетричне моделювання, яке поєднує методи економічного аналізу, статистики та математичного апарату. Його застосування відкриває можливості для глибокого моніторингу багатоаспектних господарських систем і точного моделювання результатів комерційної діяльності фірми з урахуванням розгалуженої системи ендогенних та екзогенних чинників [10].

Особливого значення економіко-аналітичне моделювання набуває у практиці суб'єктів консалтингового бізнесу, оскільки воно виступає інструментом для точного вимірювання продуктивності капіталу, калькуляції ризиків та генерації прогностичних трендів розвитку клієнтських організацій. Зокрема, для ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» системна інтеграція інноваційних підходів до економічного аналізу та прогностичного моделювання є базовим фактором утримання лідерських позицій на ринку та забезпечення довгострокової фінансової стабільності [13].

Підсумовуючи, слід зазначити, що економіко-аналітичне моделювання є важливим інструментом дослідження діяльності підприємства, який забезпечує

оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу, виявлення ключових факторів впливу на фінансові результати та прогнозування основних тенденцій розвитку. Поєднання методів економічного аналізу, економетричного інструментарію та прогнозування підвищує обґрунтованість управлінських рішень і сприяє більш ефективному функціонуванню підприємства в умовах мінливого ринкового середовища.

1.2 Методи прогнозування ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах

Побудова прогностичних сценаріїв щодо результативності функціонування суб'єкта господарювання виступає критично важливим елементом його загального менеджменту. Посилення ринкового суперництва, висока волатильність економічного середовища, стрімкий науково-технологічний прогрес та перманентний тиск екзогенних кризових явищ зумовлюють об'єктивну необхідність впровадження інноваційних методологій прогнозування, що є запорукою підтримки операційної стабільності та забезпечення подальшого поступального зростання компанії [1].

Калькуляція та моделювання майбутніх параметрів діяльності підприємства базуються на аналізі ретроспективних тенденцій, оцінюванні впливу внутрішніх і зовнішніх факторів та прогнозуванні змін фінансово-економічних показників [5]. Основною метою такого підходу є формування аналітичної основи для ухвалення стратегічних рішень і визначення перспектив розвитку підприємства.

У сучасних економічних дослідженнях сформовано солідний інструментарій прогностичних методик, призначених для верифікації та оцінювання результативності роботи бізнес-структур. До найбільш затребуваних належать статистичні, експертні, економетричні, а також комплексні економіко-математичні підходи до прогнозування [2]. Новітні прогностичні системи дають змогу гнучко відстежувати вектори трансформації ключових параметрів і підвищувати ступінь

аргументованості стратегічних дій керівництва в умовах високої волатильності ринку [8]. Водночас фундаментальним інформаційним базисом для проведення розрахунків та моделювання фінансово-економічного стану вітчизняних підприємств виступають офіційні зведення Державної служби статистики України [14].

Наочне розмежування та структура ключових інструментів передбачення комерційної ефективності суб'єктів господарювання, що застосовуються в межах сучасного аналітичного супроводу, відображені на рис. 1.2. Системна експлуатація цих підходів відкриває можливості для стратегічного планування життєдіяльності фірми, диференціації векторів впливу різноманітних чинників та оптимізації процесу ухвалення управлінських рішень.

Рисунок 1.2 – Методи прогнозування ефективності діяльності підприємства

Джерело: складено автором [1; 18].

Базовим та одним із найбільш поширених підходів до передбачення майбутнього стану бізнесу є метод екстраполяції. Його сутність полягає в проєкції виявлених ретроспективних трендів розвитку фінансових індикаторів на перспективні часові горизонти. Цей інструментарій спирається на опрацювання часових рядів та детальний аудит траєкторії змін у роботі компанії за минулі роки [1]. З огляду на методичну простоту та доступність у реалізації, екстраполяційні моделі успішно застосовуються для розрахунку майбутніх обсягів доходів, операційних витрат, чистих фінансових результатів та інших параметрів підприємства.

Поряд із цим, вагомим аналітичним базисом у прогностичній архітектурі виступає кореляційно-регресійний аналіз. Побудова й розрахунок рівнянь регресії дозволяють чітко математично формалізувати характер зв'язку між результуючими індикаторами та пулом факторів впливу [9]. Особливо високу точність і прогностичну цінність мають багатофакторні регресійні моделі, оскільки вони дозволяють одночасно враховувати та оцінювати сукупний вплив різних чинників на загальну рентабельність підприємства. Використання такого економіко-математичного інструментарію відкриває широкі можливості для аналізу взаємозв'язків між фінансовими показниками та для глибокого відстеження реакції бізнес-системи на зміни макроекономічного середовища [7].

Для оцінювання ефективності прогностичних моделей широко застосовується коефіцієнт детермінації. Він характеризує рівень залежності між факторними та результативними показниками. Чим ближче значення коефіцієнта детермінації до одиниці, тим вищою є точність побудованої моделі [9].

Серед новітніх прогностичних підходів особливе місце посідає економетричне моделювання, яке базується на синтезі прикладного економічного аналізу, математичного апарату та методів математичної статистики. Побудова економетричних систем відкриває можливості для всебічного вивчення багатоаспектних господарських явищ і формування прогнозів щодо фінансових

результатів підприємства з обов'язковим урахуванням стохастичного (випадкового) та закономірного впливу різнорівневих чинників [10].

У теперішніх реаліях бізнесу стрімкого розвитку набувають методології передбачення, що спираються на архітектуру цифрових технологій та спеціалізовані аналітичні платформи. Інтеграція сучасних програмних комплексів, здатних опрацьовувати надвеликі масиви інформації (Big Data), дозволяє повністю автоматизувати розрахунково-прогностичні процедури, мінімізувати вплив людського фактору та суттєво підвищити прецизійність (точність) оцінювання загальної ефективності суб'єкта господарювання [13].

Для прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємства також широко застосовуються методи факторного аналізу. Вони дозволяють визначити вплив окремих факторів на результати діяльності підприємства та оцінити резерви підвищення ефективності [12]. Особливу роль у факторному аналізі відіграють метод ланцюгових підстановок та індексний метод, які забезпечують можливість оцінювання впливу окремих факторів на зміну результативних показників.

За нинішніх умов ведення бізнесу особливої ваги набуває прогностичний метод сценаріїв. Цей інструментарій передбачає розробку та моделювання кількох альтернативних варіантів розвитку організації, що актуалізуються залежно від ймовірних змін зовнішнього середовища. Як правило, аналітиками конструюються три основні варіанти розвитку подій: цільовий (базовий), сприятливий (оптимістичний) та критичний (песимістичний) [3]. Залучення сценарного моделювання дозволяє суб'єктам господарювання суттєво наростити внутрішню гнучкість та рівень адаптивності до непередбачуваних макроекономічних коливань, а також ефективно диверсифікувати й мінімізувати операційні ризики.

В умовах правового режиму воєнного стану та глибокої макроекономічної нестабільності підприємства змушені враховувати в своїх прогностичних моделях широкий спектр негативних факторів. До основних ризиків сьогодні належать швидке зростання інфляції, висока нестабільність валютного ринку, руйнування та

порушення логістичних ланцюгів, непередбачувані зміни попиту споживачів, а також загальна нестійкість фінансово-банківської системи [11]. За таких умов класичні аналітичні підходи втрачають ефективність, тому сучасні системи прогнозування повинні ґрунтуватися на поєднанні внутрішніх виробничих показників і динамічних зовнішніх ризиків, які можуть суттєво впливати на кінцеві результати діяльності компанії.

Для консалтингових компаній, зокрема ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», прогнозування ефективності діяльності має особливе значення, оскільки дозволяє оцінювати перспективи розвитку ринку консалтингових послуг, прогнозувати обсяги доходів та формувати стратегічні напрями розвитку компанії [15]. Використання сучасних методів прогнозування сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства та ефективності управлінських рішень.

Новітній інструментарій передбачення результативності бізнес-систем базується на тріаді прикладного економічного аналізу, багаторівневого фінансового моделювання та сучасного економетричного апарату. Поєднання цих дослідницьких підходів відкриває можливості для максимізації прецизійності планово-прогностичних обчислень, детальної перевірки сили впливу окремих чинників на результуючі фінансові метрики, а також для гарантування високої аргументованості стратегічних дій менеджменту [16; 17; 18].

Отже, методологія прогнозування ефективності функціонування підприємства виступає опорним елементом системи забезпечення його довгострокової життєздатності в мінливому ринковому середовищі. Одночасне залучення статистичних, сценарних, економетричних та загальних економіко-математичних моделей дозволяє суттєво оптимізувати процес оцінювання майбутніх горизонтів бізнесу, знівелювати потенційні деструктивні ризики та сформувати надійну платформу для ухвалення ефективних управлінських рішень.

Висновки до першого розділу

Перший розділ присвячено теорії аналітичного моделювання ефективності підприємства. Доведено, що цей показник відображає якість використання ресурсів і досягнення поставлених цілей.

Ефективність компанії визначають через прибуток, рентабельність, продуктивність, оборотність і стійкість. Для їхнього точного оцінювання необхідний комплексний аналітичний підхід.

Аналіз теорії доводить, що створення описових та аналітичних моделей є головною основою для будь-яких бізнес-досліджень і допомагає покращити якість управління. Під час аналізу методології було детально розібрано основні поняття економічного моделювання, визначено його головні функції, а також показано, практичну цінність таких моделей у процесі контролю загальної рентабельності підприємств.

Окрему увагу приділено обґрунтуванню доцільності інтеграції математичного інструментарію в аналітичну практику. Зокрема, доведено високу аналітичну здатність таких підходів, як розрахунок регресійних та кореляційних залежностей, декомпозиція факторних систем, індексація показників, а також класичний алгоритм послідовних (ланцюгових) підстановок.

Установлено, що використання багатфакторних регресійних моделей дозволяє більш точно оцінювати вплив окремих факторів на результати діяльності підприємства та здійснювати прогнозування фінансово-економічних показників. Визначено, що важливим етапом побудови економіко-аналітичних моделей є перевірка їх точності та адекватності за допомогою відповідних статистичних показників.

Аналіз сучасних інструментів прогнозування свідчить, що аналітична підтримка бізнесу переважно базується на сценарному моделюванні, економетриці, математичній статистиці та економіко-математичних методах. Їх поєднання дає

змогу підвищити якість управлінських рішень, своєчасно виявляти ризики та формувати ефективні стратегії розвитку підприємства.

Особливу увагу приділено впливу воєнного стану та макроекономічної нестабільності на діяльність бізнесу. У таких умовах ефективне прогнозування потребує комплексного аналітичного підходу, що враховує як внутрішні можливості підприємства, так і зовнішні ризики для забезпечення стабільності та збереження конкурентних позицій.

Отже, результати проведеного теоретичного дослідження підтверджують необхідність використання сучасних методів економіко-аналітичного моделювання та прогнозування для забезпечення ефективного функціонування підприємства. Отримані теоретичні положення є основою для проведення подальшого аналізу та оцінювання ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у наступному розділі роботи.

2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПРАЙСУОТЕРХАУСКУПЕРС»

2.1 Господарсько-економічний аналіз діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Український офіс ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» займає лідируючі позиції на вітчизняному ринку аудиту та консалтингу, представляючи міжнародну мережу PricewaterhouseCoopers (PwC) [19]. Спектр послуг компанії охоплює перевірку звітності, оптимізацію податків, фінансову аналітику, стратегічний менеджмент, захист від ризиків та допомогу бізнесу в переході на цифрові технології [20].

Мережа PwC належить до групи «Big Four», до якої також входять Deloitte, EY та KPMG. Основною особливістю діяльності компанії є надання комплексних професійних послуг для підприємств різних галузей економіки. PwC функціонує більш ніж у 150 країнах світу та об'єднує значну кількість фахівців у сфері аудиту, фінансів, консалтингу та цифрових технологій [13].

Посилення кризових явищ на ринку призводить до швидкого зростання попиту на послуги незалежних консалтингових компаній. Сучасний корпоративний сектор відчуває гостру потребу в зовнішній експертній підтримці для реструктуризації фінансових потоків, мапування довгострокових стратегій, цифрової трансформації операційної архітектури (диджиталізації) та підвищення загального рівня імунітету компанії до агресивних коливань ринкової кон'юнктури [11].

Основними напрямками діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є:

- аудит та assurance-послуги;
- податкове та юридичне консультування;
- фінансовий консалтинг;
- цифрова трансформація бізнесу;

- управління ризиками;
- консультування у сфері кібербезпеки;
- стратегічне управління та аналітика [20].

Основним напрямом діяльності досліджуваної консалтингової компанії є покращення систем управління та перебудова фінансово-господарської структури клієнтів для підвищення їхньої ринкової ефективності. Головну увагу приділяють впровадженню сучасних хмарних та інтелектуальних аналітичних платформ, інтеграція яких дає змогу проводити попередню оцінку ризиків і будувати різні варіанти прогнозів успішності бізнесу [13].

Комплексне уявлення про специфіку функціонування, ринкове позиціонування та операційні спроможності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» забезпечує зведена організаційно-економічна характеристика, систематизована в табл. 2.1. Наведена аналітична вибірка дозволяє детально ідентифікувати профільні вектори комерційної активності фірми, специфіку її внутрішньої архітектури, а також її реальний масштаб і частку у вітчизняному сегменті професійного консалтингу.

Таблиця 2.1 – Загальна характеристика ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Показник	Характеристика
Повна назва	ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Сфера діяльності	Аудит, консалтинг, податкові та юридичні послуги
Належність до міжнародної мережі	PricewaterhouseCoopers (PwC)
Основні напрями діяльності	Аудит, консалтинг, цифрова трансформація, управління ризиками
Основний ринок діяльності	Україна та міжнародний ринок консалтингових послуг
Основні клієнти	Підприємства приватного та державного секторів

Джерело: складено автором на основі [19; 20].

Дані табл. 2.1 свідчать про те, що ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є багатопрофільною консалтинговою компанією, яка здійснює діяльність у сфері аудиту, фінансового консалтингу, податкового супроводу та цифрової

трансформації бізнесу. Належність підприємства до міжнародної мережі PwC забезпечує використання сучасних аналітичних технологій, міжнародного досвіду управління та високих стандартів надання професійних послуг.

Для забезпечення всебічного та багаторівневого моніторингу інтервальних (внутрішніх) операційних спроможностей ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у поєднанні з тиском екзогенного середовища обґрунтованим є розгортання матриці SWOT-аналізу (табл. 2.2). Цей класичний аналітичний інструментарій дозволяє збалансовано зіставити внутрішній потенціал фірми (її конкурентні переваги та деструктивні вразливості) з динамічними імпульсами ззовні (перспективними шансами ринку та потенційними загрозами). Поєднання цих векторів у межах єдиної аналітичної моделі створює передумови для зменшення стратегічної невизначеності, оптимізації портфеля послуг та мапування траєкторій випереджального зростання компанії [2; 3; 48].

Таблиця 2.2 – SWOT-аналіз діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
Входження до міжнародної мережі PwC	Висока залежність від кваліфікації персоналу
Висока ділова репутація та впізнаваність бренду	Значні витрати на підтримку цифрової інфраструктури
Широкий спектр консалтингових та аудиторських послуг	Залежність від загального стану ділової активності клієнтів
Використання сучасних цифрових технологій та аналітичних платформ	Високий рівень конкуренції на ринку професійних послуг
Наявність міжнародного досвіду та доступ до глобальної експертизи	Підвищена чутливість до зовнішніх економічних ризиків
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
Зростання попиту на цифрову трансформацію бізнесу	Воєнний стан та його економічні наслідки
Розвиток консалтингу у сфері кібербезпеки та управління ризиками	Інфляційні процеси та валютні коливання
Розширення міжнародних проєктів та партнерства	Посилення конкуренції з боку міжнародних консалтингових компаній
Впровадження технологій штучного інтелекту та автоматизації	Нестабільність податкового та регуляторного середовища
Зростання попиту на антикризовий консалтинг	Дефіцит висококваліфікованих кадрів

Джерело: складено автором на основі [2; 3; 13; 15; 19; 20; 40; 41; 42].

Аналітичний зріз матриці SWOT підтверджує наявність у ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» потужного внутрішнього ресурсу для масштабування бізнесу та капіталізації ринкових позицій у сегменті професійного консалтингу. Ключове ядро конкурентоспроможності фірми формують такі чинники, як глобальний статус і доступ до ресурсів міжнародної мережі PwC, інтелектуальний капітал та виняткова експертиза штату, глибока диджиталізація аналітичних процесів і диверсифікований портфель послуг. У контексті фундаментальної теорії конкурентних переваг М. Портера, саме поєднання таких автентичних внутрішніх активів та специфічних корпоративних компетенцій закладає надійний базис для утримання стратегічного лідерства організації в довгостроковій перспективі [3].

Паралельно з цим, аналітичне фокусування на лімітуючих чинниках дало змогу зафіксувати комплекс деструктивних внутрішніх обмежень. Насамперед ідеться про критичну чутливість бізнес-результатів до коливань у структурі інтелектуального капіталу, а також про капіталомісткість постійної модернізації ІТ-архітектури. Специфіка консалтингового бізнесу така, що рівень генерованої вартості безпосередньо детермінується персональними компетенціями експертів. Це змушує компанію безперервно фінансувати професійне зростання фахівців та інтегрувати прогресивні моделі рекрутингу й утримання ключових кадрів [15; 39].

Серед зовнішніх можливостей найбільше значення мають процеси цифрової трансформації економіки, зростання попиту на послуги у сфері кібербезпеки, управління ризиками та антикризового консалтингу. Дослідження міжнародних консалтингових компаній свідчать, що в умовах цифровізації бізнесу попит на професійні консультаційні послуги продовжує зростати, що створює додаткові можливості для розвитку компаній сектору професійних послуг [39; 40].

Одночасно з цим стратегічний контур організації перебуває під постійним впливом зовнішніх деструктивних викликів. Сукупний ефект цих загроз формується внаслідок тривалих негативних наслідків військової агресії, загальної макроекономічної дестабілізації, перманентного інфляційного тиску, глибокої асиметрії (дефіциту) на ринку праці, а також жорсткої боротьби за клієнта всередині

консалтингового сегмента. За прогнозними індикаторами провідних глобальних інституцій, середньострокова перспектива світового господарства характеризуватиметься збереженням високої турбулентності. Це змушує суб'єктів господарювання максимізувати рівень операційної адаптивності та трансформувати архітектуру менеджменту в гнучку, стійку до шоків систему [34; 35; 36].

Підсумкові вектори матричного аналізу SWOT засвідчують стійкий профіцит ринкових переваг ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» та наявність вагомих передумов для подальшої ринкової експансії. Проте успішна конверсія доступних ринкових шансів у реальні фінансові результати безпосередньо залежить від оперативності внутрішніх реформ. Компанія потребує постійного оновлення системи управління, підвищення якості використання кадрового потенціалу, розширення лінійки цифрових інтелектуальних сервісів, а також зміцнення здатності протидіяти негативним впливам зовнішнього середовища.

Правова база, що регулює операційну та фінансово-господарську діяльність підприємства, складається з норм Господарського та Податкового кодексів України, а також базових положень ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Саме ці законодавчі акти регламентують правові параметри комерційної діяльності, архітектуру ведення облікових процесів та алгоритми виконання фіскальних зобов'язань перед державою [42; 43; 44]. Щодо дослідницького блоку роботи, то інформаційно-аналітичну базу було сформовано завдяки поєднанню публічної фінансової звітності компанії, внутрішніх управлінських документів і корпоративних оглядів міжнародної мережі PwC, а також даних з офіційних державних реєстрів. Для верифікації отриманих трендів та поглиблення моніторингу вітчизняного консалтингового ринку залучалися відкриті платформи бізнес-аналітики, зокрема аналітичний інструментарій сервісу OpenDataBot, який дозволяє в реальному часі відстежувати макроекономічну динаміку та оцінювати структурні трансформації у бізнес-середовищі [41].

В основі побудови внутрішньої архітектури суб'єкта господарювання лежить функціональний підхід, який регламентує чітку спеціалізацію та розподіл операційних завдань відповідно до ключових векторів клієнтського сервісу. Адміністративний контур та координація бізнес-процесів реалізуються через вертикальну систему менеджменту, що поєднує стратегічні рішення вищого керівного складу компанії з оперативним контролем з боку лінійних менеджерів та голів профільних департаментів.

Одним із фундаментальних драйверів операційної продуктивності та конкурентоспроможності фірми виступає глибока диджиталізація її внутрішнього та зовнішнього контурів. У поточній практиці РwС фіксується висока інтенсивність розгортання передового цифрового інструментарію, інтелектуальних систем автоматизації аналітичних процедур, архітектури Big Data (великих масивів даних) та спеціалізованих хмарних платформ. Інтеграція цього високотехнологічного комплексу дозволяє здійснювати швидкий багатовекторний скринінг фінансово-економічного зрізу діяльності контрагентів та моделювати траєкторії їхнього розвитку [15].

Сучасні умови господарювання характеризуються високим рівнем невизначеності та нестабільності економічного середовища. Значний вплив на діяльність підприємств України мають:

- воєнний стан;
- інфляційні процеси;
- валютні коливання;
- зміни податкового законодавства;
- порушення логістичних ланцюгів;
- цифровізація економіки [11].

Через війну та кризу для будь-якого бізнесу зараз найважливішим завданням є збереження фінансової стабільності та зменшення ризиків. У цих складних умовах консалтингові компанії стають реальною опорою для підприємств. Вони

допомагають бізнесу пристосуватися до постійних змін, знаходити вихід із кризових ситуацій та ухвалювати правильні, зважені рішення [10].

Стабільність і конкурентоспроможність будь-якої компанії сьогодні напряму залежать від того, як вона розпоряджається своїми грошима та чи використовує сучасні аналітичні моделі [9]. З цієї причини ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» робить ставку на цифрові інструменти, фінансове прогнозування та глибокий аналіз даних, коли допомагає своїм клієнтам налаштовувати бізнес-процеси.

Успіх компанії багато в чому залежить від правильної роботи з людьми та розвитку команди. Сьогодні на перший план виходять хороша підготовка працівників, їхнє вміння швидко підлаштовуватися під зміни на ринку та готовність оперативно опановувати нові цифрові програми й інструменти [15].

Ринок консалтингових послуг України характеризується високим рівнем конкуренції. Основними конкурентами ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є міжнародні компанії Deloitte, EY та KPMG. Конкурентними перевагами підприємства є:

- міжнародний досвід діяльності;
- широкий спектр консалтингових послуг;
- використання сучасних цифрових технологій;
- високий рівень професійної компетентності персоналу;
- застосування сучасних аналітичних методів управління [3].

У сучасних умовах діяльність підприємства спрямована на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, удосконалення системи управління ризиками та забезпечення стабільного розвитку підприємства в умовах нестабільного економічного середовища. Для цього підприємство використовує сучасні методи економічного аналізу, прогнозування та моделювання фінансово-економічних показників [6].

Важливою особливістю діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є функціонування в умовах постійних змін зовнішнього економічного середовища, що потребує високого рівня адаптивності та гнучкості управлінських рішень. Згідно з прогнозами міжнародних економічних організацій, найближчі роки

характеризуватимуться збереженням високого рівня невизначеності у світовій економіці, що пов'язано з наслідками геополітичних конфліктів, структурними змінами на ринках праці, розвитком цифрових технологій та трансформацією глобальних бізнес-моделей [34; 35; 36]. У таких умовах підприємства консалтингового сектору відіграють важливу роль у забезпеченні інформаційно-аналітичної підтримки бізнесу та формуванні стратегій адаптації до нових економічних викликів [39; 40].

Загальний перехід економіки в цифровий формат зараз серйозно змінює сферу консалтингу. Сучасні дослідження підтверджують, що штучний інтелект, автоматизовані системи та програми для прогнозування допомагають керівникам приймати кращі рішення й випереджати конкурентів [4; 11; 13]. Оскільки український офіс є частиною глобальної мережі PwC, компанія вільно впроваджує найкращі світові IT-рішення. Це дозволяє тримати високу планку якості послуг і миттєво підлаштовуватися під нові запити клієнтів [37; 38].

Також не менш важливо правильно налаштувати внутрішній менеджмент і контроль за виконанням стратегії. Зараз у світі стає дедалі популярнішою система збалансованих показників (Balanced Scorecard). Вона допомагає оцінювати роботу компанії комплексно – враховуючи не лише чистий прибуток чи гроші, а й нефінансові чинники, як-от задоволеність клієнтів чи роботу команди. Завдяки таким сучасним підходам керівництво може чітко пов'язати щоденні завдання з планами на майбутнє та максимально ефективно використовувати всі ресурси, що є у фірми [27; 48].

Ще один спосіб закріпитися на ринку – це постійне впровадження інновацій. Сьогодні нові ідеї та підходи вважаються головним інструментом, який допомагає бізнесу рости впродовж багатьох років і випереджати конкурентів [49]. Для сфери консалтингу це означає запуск корисних цифрових сервісів, перехід на сучасні технології аналізу та розширення списку послуг під конкретні запити клієнтів. Таке оновлення допомагає компанії працювати продуктивніше та впевнено почуватися навіть в умовах жорсткої конкуренції [47].

Таким чином, ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» впевнено входить до лідерів на українському ринку консалтингу завдяки ставці на IT-рішення, сучасну аналітику та точні моделі прогнозування. Саме використання цих передових методів управління допомагає компанії залишатися конкурентоспроможною, працювати з високою віддачею та успішно розвиватися навіть під час економічної нестабільності в країні.

2.2 Аналіз фінансово-економічних показників та оцінка ефективності діяльності підприємства

Оцінка ефективності роботи компанії – це головний орієнтир, який дозволяє зрозуміти, наскільки вона успішна та життєздатна на ринку. Сьогодні, коли бізнесу доводиться адаптуватися до воєнних реалій, економічної нестабільності та тотальної цифровізації, звичайний поверхневий огляд цифр уже не працює. Потрібен комплексний аналіз усіх фінансових результатів, щоб вчасно помітити небезпечні тренди, перевірити компанію на міцність і спрогнозувати її майбутнє. Саме тому це дослідження спирається на системний підхід. Тут поєднується горизонтальний, індексний, факторний аналіз та математичне моделювання – це дозволяє не просто зафіксувати сухі статистичні зміни, а чітко розібратися у причинах і наслідках кожної цифри [1; 17; 18].

Фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» базується на відкритій звітності компанії за період із 2020 по 2025 роки. Оскільки отримати повні звіти за раніші періоди виявилось неможливо через обмежений доступ до архівів, аналітичний ряд за 2016–2019 роки було побудовано самостійно за допомогою методів ретроспективного моделювання та екстраполяції. Ці розрахунки спиралися на середні темпи розширення аудиторсько-консалтингового ринку України, динаміку капіталізації глобальної мережі PwC та загальні галузеві тренди тих років [11; 13; 15].

Для оцінювання динаміки розвитку підприємства доцільно проаналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2016–2025 рр. Наведені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Динаміка основних фінансово-економічних показників ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у 2016–2025 рр.

Рік	Дохід, тис. грн	Чистий прибуток, тис. грн	Активи, тис. грн	Кількість працівників, осіб
2016*	185240	21480	84210	286
2017*	207860	23870	91740	315
2018*	236540	26750	101520	348
2019*	284910	32140	118430	396
2020	340196	41440	135658	428
2021	394252	40088	129803	458
2022	363083	2919	152656	490
2023	459698	58347	227760	532
2024	619418	55932	289233	598
2025	852002	44112	306024	736
*Примітка: показники 2016–2019 рр. сформовані методом ретроспективної екстраполяції на основі динаміки ринку консалтингових послуг та фінансових тенденцій розвитку компанії.				

Джерело: складено автором на основі [11; 13; 15; 19; 20] та фінансової звітності підприємства та власних розрахунків.

Застосування ретроспективної екстраполяції дозволило зібрати суцільний масив даних і точніше оцінити розвиток компанії у довгостроковій перспективі. Цей метод допомагає розрахувати відсутні фінансові цифри за минулі роки, спираючись на реальні закономірності у поведінці показників підприємства та середні темпи росту всього консалтингового сектору.

В основу екстраполяції покладено припущення, що довгострокові тенденції розвитку українського аудиторсько-консалтингового ринку є відносно стабільними, з обов'язковим урахуванням загальних макроекономічних умов у галузі. Розрахунки базувалися на реальних фінансових звітах ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2020–2025 роки, а також на середньогалузевих темпах росту [20].

Розрахунок ретроспективних значень (2016–2019 рр.) здійснювався за формулою середньорічного темпу зростання:

$$T_{avg} = \sqrt[n]{\frac{X_t}{X_0}} - 1, \quad (2.1)$$

де

X_t – значення показника у базовому році,

X_0 – значення у початковому році періоду,

n – кількість періодів.

Розрахований середній темп використовувався для зворотного обчислення попередніх обсягів доходу, вартості активів та інших фінансових параметрів.

Звісно, застосування екстраполяції має свої межі через ризики структурних зрушень на ринку, економічні кризи та зовнішні шоки, які здатні знизити точність відновлених цифр. Проте такий підхід цілком прийнятний для аналітичної роботи, якщо надалі отримані результати будуть оброблені за допомогою складніших оціночних моделей.

Дані таблиці 2.2 свідчать про загальну тенденцію до зростання масштабів діяльності підприємства протягом досліджуваного періоду. У 2025 році дохід ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» становив 852002 тис. грн, що на 666762 тис. грн більше порівняно з 2016 роком. Таке зростання обумовлене розширенням спектра консалтингових послуг, розвитком цифрових напрямів діяльності та підвищенням попиту на аудиторські й аналітичні послуги [13].

Для більш глибокого аналізу динаміки показників доцільно виділити три основні етапи розвитку підприємства:

- 1) 2016–2019 рр. – період стабільного органічного зростання;
- 2) 2020–2022 рр. – період нестабільності, зумовлений пандемією COVID-19 та воєнними ризиками;
- 3) 2023–2025 рр. – період відновлення та прискореного зростання.

Такий поділ дозволяє встановити структурні зрушення у фінансовій динаміці та підвищує аналітичну цінність подальших розрахунків.

Для оцінювання змін фінансових показників у часі проведено горизонтальний аналіз діяльності підприємства, табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Горизонтальний аналіз доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Рік	Дохід, тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Темп росту, %
2016	185240	—	100,0
2017	207860	22620	112,2
2018	236540	28680	113,8
2019	284910	48370	120,4
2020	340196	55286	119,4
2021	394252	54056	115,9
2022	363083	-31169	92,1
2023	459698	96615	126,6
2024	619418	159720	134,7
2025	852002	232584	137,6

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків.

Горизонтальний аналіз дозволяє оцінити динаміку фінансових показників у часі шляхом порівняння їх абсолютних та відносних змін відносно базового періоду. У даному дослідженні базовим роком прийнято 2016 рік, що дозволяє визначити довгострокові тенденції розвитку підприємства [17; 18].

Аналіз динаміки доходу підприємства дозволяє виділити три основні етапи його розвитку. Перший етап (2016–2019 рр.) характеризується стабільним зростанням доходу, що свідчить про поступове розширення діяльності та зміцнення ринкових позицій підприємства. Другий етап (2020–2022 рр.) відзначається високою волатильністю показників. У 2020–2021 рр. спостерігається зростання доходу, однак у 2022 році відбулося суттєве скорочення на 31 169 тис. грн, що зумовлено негативним впливом воєнних дій та загальною економічною нестабільністю в Україні [12]. Третій етап (2023–2025 рр.) характеризується стрімким відновленням та прискореним зростанням доходу, що свідчить про адаптацію підприємства до нових умов функціонування та активне розширення попиту на консалтингові послуги.

Результати горизонтального аналізу свідчать про стабільне зростання доходу підприємства у 2016–2021 рр. Найбільше зниження доходу спостерігалось у 2022 році під впливом воєнного стану та кризових економічних процесів [12]. Починаючи з 2023 року підприємство демонструє активне відновлення фінансових результатів діяльності. У цілому за досліджуваний період 2016–2025 рр. дохід підприємства зріс з 185240 тис. грн до 852002 тис. грн, що становить збільшення більш ніж у 4,6 раза. Це підтверджує довгострокову позитивну динаміку розвитку підприємства навіть за умов кризових явищ та зовнішніх шоків.

Для наочного відображення динаміки зміни доходу підприємства за 2016–2025 рр. побудовано лінійний графік, який дозволяє візуально оцінити тенденції розвитку та виявити періоди зростання та спаду фінансових результатів діяльності (рис. 2.1).

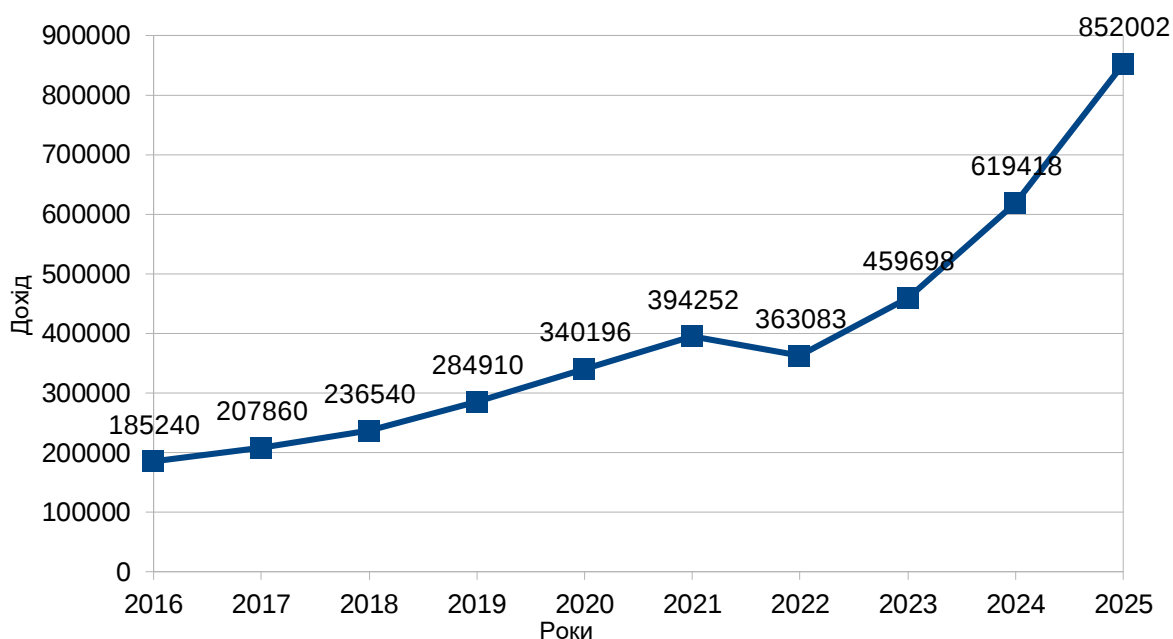

Рисунок 2.1 – Динаміка доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2016–2025 рр.

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства.

Графічне відображення підтверджує наявність загальної висхідної тенденції доходу підприємства протягом досліджуваного періоду. Водночас чітко простежується спад у 2022 році, який пов'язаний із впливом воєнного стану та

порушенням економічної стабільності, після чого спостерігається стрімке відновлення та прискорене зростання у 2023–2025 рр.

Для оцінювання ефективності функціонування підприємства проведено аналіз показників рентабельності, табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз рентабельності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Рік	Чистий прибуток, тис. грн	Дохід, тис. грн	Рентабельність діяльності, %
2016	21480	185240	11,60
2017	23870	207860	11,48
2018	26750	236540	11,31
2019	32140	284910	11,28
2020	41440	340196	12,18
2021	40088	394252	10,17
2022	2919	363083	0,80
2023	58347	459698	12,69
2024	55932	619418	9,03
2025	44112	852002	5,18

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків.

Для наочного відображення динаміки рентабельності діяльності підприємства за 2016–2025 рр. побудовано графік, який дозволяє оцінити зміни ефективності функціонування підприємства у часовому вимірі (рис. 2.2).

Аналіз показує, що протягом 2016–2020 рр. рентабельність діяльності підприємства залишалася відносно стабільною на рівні 11–12%, що свідчить про збалансоване співвідношення між доходами та витратами та ефективну операційну діяльність.

У 2021 році спостерігається незначне зниження показника рентабельності, що пов'язано зі зростанням доходу при одночасному зниженні темпів приросту чистого прибутку, що може свідчити про підвищення операційних витрат та інвестиції у розвиток бізнес-процесів. Критичне падіння рентабельності у 2022 році до 0,80% пояснюється різким скороченням чистого прибутку на тлі воєнних

дій, порушення логістичних та економічних процесів, а також загальною нестабільністю ринку консалтингових послуг в Україні. Починаючи з 2023 року підприємство демонструє відновлення ефективності діяльності, що підтверджується зростанням рентабельності до 12,69%. Це пов'язано з адаптацією бізнес-моделі до нових умов, розширенням цифрових сервісів та збільшенням попиту на консалтингові та аудиторські послуги [10; 11].

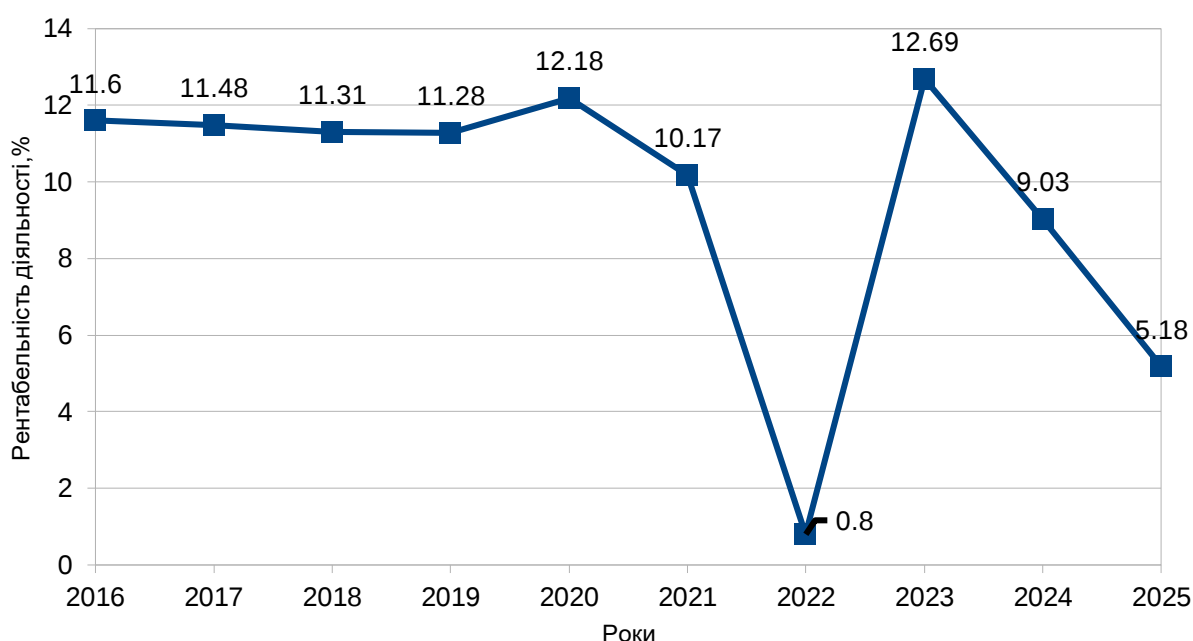

Рисунок 2.2 – Динаміка рентабельності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2016–2025 рр.

Джерело: складено автором на основі власних розрахунків.

Водночас у 2024–2025 рр. спостерігається тенденція до зниження рентабельності на фоні стрімкого зростання доходу, що може свідчити про випереджаюче зростання витрат порівняно з прибутком, зокрема через розширення штату працівників, інвестиції у технологічну інфраструктуру та масштабування діяльності підприємства.

Важливим показником ефективності діяльності підприємства є продуктивність праці, яка характеризує результативність використання трудових ресурсів (див. табл. 2.6)

Таблиця 2.6 – Аналіз продуктивності праці ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Рік	Дохід, тис. грн	Кількість працівників, осіб	Дохід на одного працівника, тис. грн
2016	185240	286	647,7
2017	207860	315	659,9
2018	236540	348	679,7
2019	284910	396	719,5
2020	340196	428	794,9
2021	394252	458	860,8
2022	363083	490	741,0
2023	459698	532	864,1
2024	619418	598	1035,8
2025	852002	736	1157,6

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків.

Для наочного відображення динаміки продуктивності праці підприємства за 2016–2025 рр. побудовано графік, який дозволяє оцінити ефективність використання трудових ресурсів у часовому розрізі та виявити основні тенденції зміни показника (рис. 2.3).

Детальніший аналіз показує, що протягом 2016–2021 рр. спостерігалось поступове та стабільне зростання продуктивності праці, що було зумовлено розширенням обсягів діяльності підприємства, зростанням доходу та відносно контрольованою динамікою чисельності персоналу.

У 2022 році зафіксовано тимчасове зниження продуктивності праці до 741,0 тис. грн на одного працівника, що пояснюється скороченням доходу на фоні збільшення чисельності персоналу, а також негативним впливом зовнішніх кризових факторів. Починаючи з 2023 року підприємство демонструє відновлення та прискорене зростання продуктивності праці, що свідчить про підвищення ефективності використання трудових ресурсів, оптимізацію бізнес-процесів та впровадження цифрових технологій у сфері консалтингових послуг. У 2024–2025 рр. спостерігається особливо інтенсивне зростання продуктивності праці, що є результатом випереджаючого темпу зростання доходу порівняно зі збільшенням

чисельності персоналу, що свідчить про підвищення капітало- та трудовіддачі підприємства.

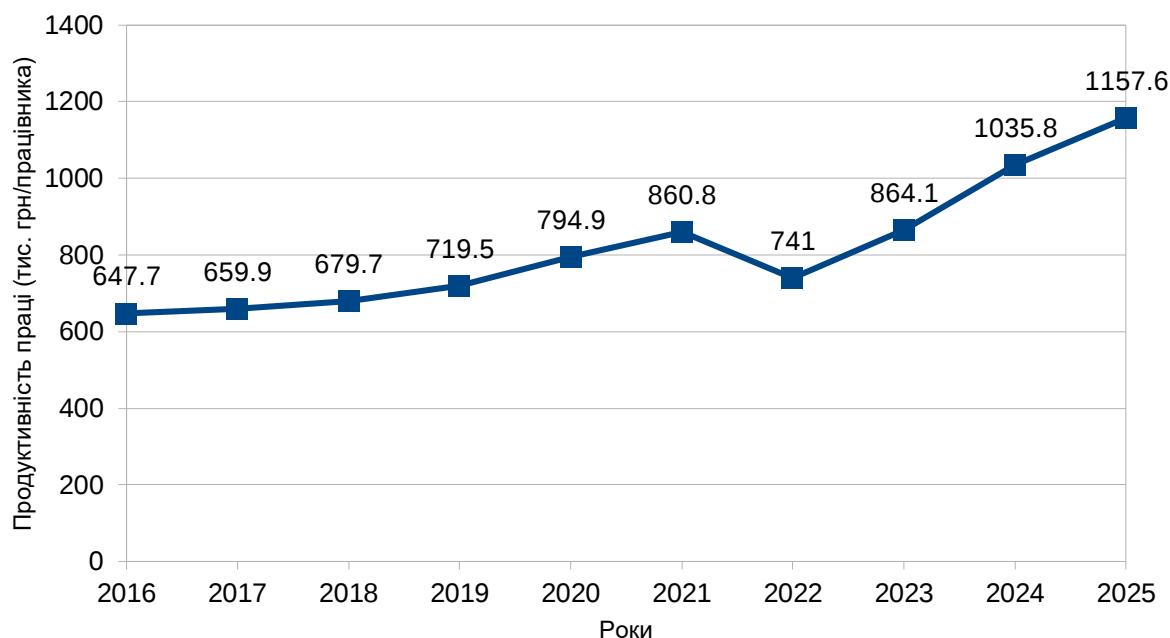

Рисунок 2.3 – Динаміка продуктивності праці ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у 2016–2025 рр.

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства.

Проведений аналіз свідчить про зростання продуктивності праці протягом досліджуваного періоду. У 2025 році дохід на одного працівника становив 1157,6 тис. грн, що майже у 1,8 раза більше порівняно з 2016 роком. Це свідчить про підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства.

Для більш повного аналізу факторів, що впливають на формування доходу підприємства, доцільно розглянути динаміку чисельності персоналу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2016–2025 рр. (рис. 2.4), оскільки даний показник є базовим елементом у моделі формування доходу підприємства.

Аналіз динаміки чисельності персоналу свідчить про поступове збільшення штату працівників протягом усього досліджуваного періоду. Найбільш стабільне зростання спостерігалось у 2016–2021 рр., що відображає органічне розширення діяльності підприємства.

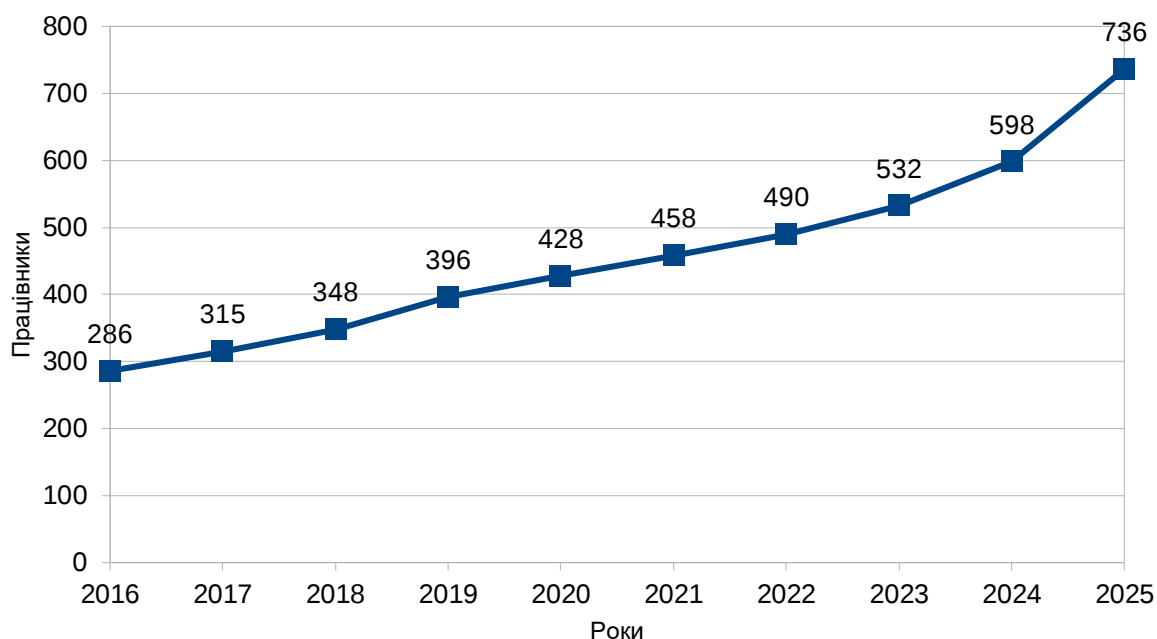

Рисунок 2.4 – Динаміка чисельності персоналу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2016–2025 рр.

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства.

Починаючи з 2022 року, незважаючи на складні економічні умови, підприємство продовжує нарощувати кадровий потенціал, що свідчить про збереження ділової активності та адаптацію до зовнішніх викликів. У 2024–2025 рр. спостерігається прискорене зростання чисельності персоналу, що пов'язано з розширенням обсягів консалтингових послуг та розвитком нових напрямів діяльності.

Індексний метод аналізу використовується для оцінювання відносних змін економічних показників у часі та дозволяє визначити темпи їх зростання або зниження відносно базового періоду. У даному дослідженні індекс доходу розраховується як відношення значення доходу поточного року до доходу попереднього року, що дозволяє оцінити динаміку розвитку підприємства у відносних величинах [17; 18]. Для оцінювання динаміки доходу у відносному вираженні застосовано індексний метод аналізу, який дозволяє визначити темпи зміни показника у порівнянні з попереднім періодом. Згідно з формулою:

$$I = \frac{Y_t}{Y_{t-1}}, \quad (2.2)$$

де

I – індекс доходу;

Y_t – дохід поточного року;

Y_{t-1} – дохід попереднього року.

Індекс доходу показує, у скільки разів змінився дохід підприємства порівняно з попереднім періодом. Значення індексу більше 1 свідчить про зростання доходу, менше 1 – про його зниження, а рівне 1 – про відсутність змін (див. табл. 2.7)

Отримані результати свідчать про нерівномірну динаміку розвитку доходу підприємства протягом досліджуваного періоду. У 2017–2021 рр. індекс доходу перевищує одиницю, що означає стабільне зростання фінансових результатів порівняно з попередніми періодами.

У 2022 році індекс знизився до 0,921, що свідчить про скорочення доходу та підтверджує негативний вплив зовнішніх кризових факторів, зокрема воєнного стану та порушення економічної стабільності.

Таблиця 2.7 – Індексний аналіз доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Рік	Індекс доходу
2017	1,122
2018	1,138
2019	1,204
2020	1,194
2021	1,159
2022	0,921
2023	1,266
2024	1,347
2025	1,376

Джерело: складено автором на основі власних розрахунків.

Починаючи з 2023 року спостерігається суттєве відновлення зростання доходу, про що свідчить збільшення індексу до 1,266 у 2023 році та подальше

зростання до 1,376 у 2025 році. Це відображає процес адаптації підприємства до нових умов функціонування та активізацію попиту на консалтингові послуги.

Індексний аналіз підтверджує позитивну тенденцію розвитку підприємства упродовж більшості досліджуваного періоду. Найвищий темп зростання доходу спостерігався у 2024–2025 рр., що свідчить про активне розширення діяльності підприємства та відновлення ринку консалтингових послуг. Проведений індексний аналіз дозволяє оцінити лише загальні темпи зміни доходу, однак не дає можливості визначити, які саме фактори зумовили ці зміни. У зв'язку з цим доцільним є застосування факторного аналізу.

З метою оцінювання впливу окремих факторів на зміну доходу підприємства було використано метод ланцюгових підстановок, який дозволяє визначити ступінь впливу кожного фактора на результативний показник шляхом послідовної заміни базових значень фактичними. Основними факторами впливу визначено чисельність працівників та продуктивність праці [17]. У зв'язку з чим дохід підприємства може бути представлений у вигляді факторної моделі:

$$Y = Ч \cdot ПП, \quad (2.3)$$

де

Y – дохід підприємства;

$Ч$ – чисельність працівників;

$ПП$ – продуктивність праці (дохід на одного працівника).

Розрахунок впливу факторів здійснюється шляхом послідовної заміни базисних значень показників на фактичні, що дозволяє визначити, який саме фактор забезпечив зміну результативного показника.

Отримані результати свідчать, що у 2023–2025 рр. ключовим драйвером зростання доходу підприємства виступало підвищення продуктивності праці, тоді як вплив чисельності працівників був менш значним. Це пояснюється тим, що темпи зростання доходу випереджали темпи збільшення штату працівників, що є ознакою підвищення ефективності використання трудових ресурсів та оптимізації бізнес-процесів. Для узагальнення результатів факторного аналізу та визначення

кількісного впливу кожного з факторів на зміну доходу підприємства проведено розрахунок методом ланцюгових підстановок за період 2016–2025 рр. Отримані результати систематизовано в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Результати факторного аналізу доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» (2016–2025 рр.)

Фактор	Вплив на зміну доходу, тис. грн	Частка впливу, %
Чисельність працівників	291465	43,7
Продуктивність праці	375297	56,3
Разом	666762	100

Джерело: складено автором на основі дослідження.

Додатково слід зазначити, що динаміка продуктивності праці тісно пов'язана зі змінами чисельності персоналу підприємства, оскільки саме співвідношення між обсягом доходу та кількістю працівників визначає рівень ефективності використання трудових ресурсів.

Проведений факторний аналіз за період 2016–2025 рр. свідчить, що зростання доходу підприємства зумовлене дією двох основних факторів: збільшенням чисельності працівників та підвищенням продуктивності праці. Встановлено, що найбільший вплив має продуктивність праці, частка якої становить 56,3%, що підтверджує підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства [13; 15].

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, слід відзначити, що підприємство демонструє загальну позитивну динаміку розвитку протягом 2016–2025 рр., незважаючи на періоди кризових коливань. Основними драйверами зростання виступають підвищення продуктивності праці та розширення масштабів діяльності, що підтверджується результатами індексного та факторного аналізу. Отримані результати формують аналітичну основу для подальшого побудови економіко-математичної моделі у наступному розділі роботи.

2.3 Вплив воєнного стану на ефективність діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Воєнний стан, запроваджений в Україні у 2022 році, став одним із ключових макроекономічних факторів, що суттєво вплинув на функціонування підприємств усіх галузей економіки. Згідно з аналітичними даними Національного банку України, воєнні дії призвели до порушення логістичних ланцюгів, скорочення інвестиційної активності та зниження ділової активності бізнесу, особливо у сфері послуг [12]. У таких умовах компанії змушені були адаптувати свої бізнес-моделі, оптимізувати витрати та переорієнтовуватися на цифрові канали надання послуг.

Для всебічного вивчення зовнішнього впливу на діяльність ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» доцільно задіяти PEST-аналіз (див. табл. 2.9). Він допомагає згрупувати ключові політичні, економічні, соціально-культурні та технологічні чинники, які формують умови для роботи компанії. Цей метод слугує дієвим засобом стратегічного планування, оскільки дає змогу виміряти тиск макроекономічного середовища на загальні результати бізнесу, а також вчасно помітити приховані загрози та нові перспективи для зростання [48].

Таблиця 2.9 – PEST-аналіз зовнішнього середовища діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Фактор	Характеристика впливу
Політичні (Political)	Воєнний стан, зміни законодавства, державне регулювання підприємницької діяльності, податкові зміни, інтеграційні процеси України з ЄС
Економічні (Economic)	Інфляція, валютні коливання, зміна рівня ділової активності, скорочення інвестицій, ризики фінансової нестабільності
Соціальні (Social)	Міграція населення, дефіцит кваліфікованих кадрів, зміна структури зайнятості, розвиток дистанційної роботи
Технологічні (Technological)	Цифровізація бізнесу, автоматизація процесів, розвиток штучного інтелекту, зростання ролі кібербезпеки

Джерело: складено автором на основі [10; 11; 13; 34; 35; 36; 40; 41; 42].

Оцінка зовнішнього середовища через PEST-аналіз підтверджує, що головний тиск на роботу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у цей період чинили саме політичні та економічні складові. Ключовим чинником став запуск правового режиму воєнного стану, який докорінно переформатував правила гри в українському бізнесі. Бойові дії спровокували падіння ділової активності, знизили інтерес іноземних інвесторів до вітчизняних проєктів та повністю змінили пріоритети замовників на ринку професійного консалтингу [12].

Важливе значення для діяльності підприємства мають також законодавчі та регуляторні фактори. Функціонування консалтингових та аудиторських компаній здійснюється відповідно до вимог Господарського кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Податкового кодексу України [42; 44]. В умовах воєнного стану підприємства змушені оперативно адаптуватися до змін нормативно-правового середовища, що підвищує попит на послуги у сфері податкового консультування, фінансового аналізу та управління ризиками.

У групі економічних чинників вирішальне значення мають інфляція, стрибки валютних курсів та загальний стан ділової активності в країні. Згідно зі звітами міжнародних інституцій, глобальна економіка останнім часом перебуває в зоні високої нестабільності, що викликано геополітичною напруженістю, ціновим тиском і трансформацією світових ринків [34; 35; 36]. Для консалтингового сектору такі умови створюють не лише нові загрози, а й додаткові можливості через підвищений попит на розробку антикризових стратегій, фінансове консультування та переформатування бізнесу.

Не менш вагомими для підприємства є соціальні зрушення. Наслідком воєнного стану стали потужні міграційні хвилі, трансформація ринку зайнятості та гостра нестача досвідчених кадрів. Разом із цим, масовий перехід на віддалений режим роботи допоміг компаніям із сектору професійних послуг не зупиняти операційні процеси та підтримувати стабільний зв'язок із замовниками [15; 41]. Оскільки для ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» інтелектуальний потенціал

працівників виступає головним активом, завдання збереження та професійного розвитку команди стали першочерговими.

Значну роль відіграє і технологічний складник. Сьогодні загальна цифровізація, впровадження інструментів штучного інтелекту, автоматизований аналіз великих масивів інформації та підвищена увага до захисту даних відкривають нові ніші на ринку консалтингу [13; 39]. Аналітичні звіти PwC та інших міжнародних експертних агенцій підтверджують, що бізнес, який вкладає ресурси в IT-рішення та цифрові платформи, виявляється значно стійкішим під час криз і здатний набагато швидше підлаштовуватися під нові виклики оточення [13; 37; 38].

Додатково слід зазначити, що за даними OpenDataBot, навіть в умовах воєнного стану український бізнес поступово адаптується до нових умов функціонування, що супроводжується відновленням підприємницької активності та зростанням попиту на професійні консультаційні послуги [41]. Це створює додаткові можливості для розвитку компаній консалтингового сектору, зокрема ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Таким чином, результати PEST-аналізу свідчать про те, що діяльність ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» перебуває під впливом комплексу зовнішніх факторів, серед яких визначальними є воєнно-політична ситуація, економічна нестабільність, трансформація ринку праці та прискорення цифровізації бізнесу. Водночас наявність значного досвіду, розвинених цифрових компетенцій та підтримки міжнародної мережі PwC створює передумови для успішної адаптації підприємства до сучасних викликів та забезпечення подальшого підвищення ефективності його діяльності.

Воєнний стан суттєво змінив умови функціонування українського бізнесу та вплинув на всі сегменти економіки, включаючи ринок консалтингових та аудиторських послуг. У перші місяці повномасштабної війни значна кількість підприємств була змушена тимчасово призупинити діяльність, переглянути інвестиційні програми та скоротити витрати на непершочергові напрями розвитку.

За таких умов консалтингові компанії зіткнулися зі зниженням попиту на окремі види послуг, зокрема стратегічний консалтинг, послуги з розвитку бізнесу та реалізації довгострокових інвестиційних проєктів [12].

Разом із тим кризові явища сприяли формуванню нових потреб клієнтів, пов'язаних із забезпеченням безперервності бізнесу, управлінням ризиками, податковим плануванням, фінансовим прогнозуванням та цифровою трансформацією діяльності підприємств. Відповідно до результатів міжнародних досліджень, в умовах високої невизначеності особливого значення набувають послуги з антикризового управління та стратегічного консультування, які дозволяють підприємствам адаптуватися до швидких змін зовнішнього середовища [39; 40].

Трансформація споживацьких пріоритетів також суттєво позначилася на функціонуванні консалтингових агенцій. Головний фокус замовників змістився у бік збереження платоспроможності, скорочення операційних витрат, контролю за ліквідністю та безпеки внутрішніх ІТ-контурів. Як наслідок, різко зріс попит на аудиторську перевірку, оптимізацію бізнес-процесів, захист інформації та управління ризиками. Експертні огляди PwC підтверджують, що сегменти кібербезпеки та впровадження цифрових інструментів залишаються головними драйверами зростання ринку навіть під час загальної макроекономічної нестабільності [13; 37].

Особливе місце в аналізі посідають трансформації на ринку зайнятості, які перетворилися на один із найскладніших викликів для сектору професійних послуг. Через дію воєнного стану відбулися інтенсивні міграційні зрушення, переформатування структури робочої сили та виникнення гострого кадрового голоду в багатьох сферах. Для консалтингового бізнесу, де ефективність цілком залежить від інтелектуального потенціалу команди, питання персоналу стали критично важливими. У зв'язку з цим глобальні гравці ринку почали активно переходити на оновлені моделі навчання співробітників, розширювати практики віддаленої роботи та посилено розвивати цифрові навички свого штату [15; 39].

Крім того, воєнний стан значно прискорив процеси цифровізації економіки. Підприємства були змушені оперативно переходити до використання дистанційних форматів роботи, хмарних технологій, електронного документообігу та цифрових каналів комунікації з клієнтами. У таких умовах консалтингові компанії отримали додаткові можливості для розвитку нових сервісів, пов'язаних із цифровою трансформацією бізнесу, автоматизацією процесів та впровадженням сучасних інформаційних технологій. За оцінками провідних міжнародних консалтингових компаній, цифровізація залишається одним із ключових факторів підвищення ефективності діяльності підприємств та забезпечення їх конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі [37; 38; 40].

Водночас у період дії воєнного стану різко підвищилася значущість фінансового планування та побудови прогнозів для бізнесу. Через критичну нестабільність економічного середовища компанії змушені впроваджувати передові аналітичні інструменти, розробляти багатоваріантні сценарії розвитку та ретельно оцінювати потенційні загрози. Як наслідок, інтерес до професійної допомоги у сфері фінансового консультування та побудови економіко-аналітичних моделей стабільно збільшується. Це відкриває перед ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» нові перспективи для розширення власної діяльності [6; 18].

Поступове пожвавлення вітчизняного бізнесу виступило суттєвим фактором для стабілізації всього консалтингового сектору. Звіти міжнародних фінансових інституцій та експертних центрів свідчать, що українські компанії виявили надзвичайну гнучкість у кризових обставинах і крок за кроком повертаються до капітальних вкладень [34; 35; 36]. Паралельно з цим посилюється потреба в експертному супроводі структурних змін у компаніях, що забезпечує додатковий імпульс для подальшого зростання ринку професійних послуг.

Таким чином, воєнний стан суттєво трансформував умови функціонування ринку консалтингових послуг в Україні. Незважаючи на негативний вплив кризових факторів, діяльність консалтингових компаній набула нових напрямів розвитку, пов'язаних із цифровізацією, управлінням ризиками, кібербезпекою та

антикризовим консалтингом. Саме в таких умовах формувалися нові можливості для розвитку ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», що стало одним із чинників відновлення фінансових результатів підприємства після кризового 2022 року.

Для ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» вплив воєнного стану проявився насамперед у зміні динаміки фінансових результатів, що підтверджується проведеним аналізом у попередніх підрозділах. Найбільш суттєвим негативним наслідком став різкий спад чистого прибутку у 2022 році, коли він скоротився до 2919 тис. грн, що є мінімальним значенням за весь досліджуваний період. Водночас дохід підприємства також зменшився порівняно з 2021 роком, що свідчить про зниження попиту на окремі види консалтингових послуг.

Слід зазначити, що негативний вплив воєнного стану на діяльність підприємств України мав комплексний характер і проявлявся не лише у скороченні фінансових результатів, але й у погіршенні загальних умов ведення бізнесу. За оцінками Світового банку, Міжнародного валютного фонду та Організації економічного співробітництва та розвитку, повномасштабна війна спричинила суттєве скорочення інвестиційної активності, зростання рівня економічної невизначеності та підвищення ризиків для функціонування підприємств практично в усіх секторах економіки [32; 34; 35]. Водночас саме сектор професійних послуг виявився одним із найбільш адаптивних до нових умов господарювання завдяки можливості використання дистанційних форматів роботи та цифрових технологій.

У сегменті консалтингу критично важливим завданням став захист операційної стабільності та утримання високих стандартів обслуговування за умов, коли команда опинилася географічно роз'єднаною. Через масовий перехід співробітників на віддалений або гібридний режим роботи виникла гостра потреба в інтеграції нових ІТ-рішень, оновленні технічної бази та жорсткішому контролю за безпекою даних. Як наслідок, масштабне впровадження технологій перетворилося з елемента стратегічного розвитку на безальтернативний фактор виживання бізнесу в умовах воєнних дій [13].

Для більш наочного оцінювання впливу воєнного стану на фінансово-економічні показники діяльності підприємства доцільно провести порівняльний аналіз ключових індикаторів до та після початку воєнних дій (див. табл. 2.10). Це дозволяє кількісно оцінити масштаб змін та визначити основні тенденції відновлення діяльності підприємства.

Таблиця 2.10 – Порівняльна динаміка фінансових показників ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» до та після воєнного стану

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2022/2021	Відхилення 2023/2022
Дохід, тис. грн	394252	363083	459698	-31169	+96615
Чистий прибуток, тис. грн	40088	2919	58347	-37169	+55428
Рентабельність, %	10,17	0,80	12,69	-9,37	+11,89
Кількість працівників, осіб	458	490	532	+32	+42

Джерело: складено автором на основі власних розрахунків та на основі фінансової звітності підприємства.

Аналіз даних табл. 2.8 підтверджує суттєвий негативний вплив воєнного стану на фінансові результати підприємства у 2022 році. Найбільш критичним стало зниження чистого прибутку на 37 169 тис. грн, що призвело до різкого падіння рентабельності до 0,80%. Водночас уже у 2023 році спостерігається швидке відновлення показників, що свідчить про адаптацію підприємства до нових умов функціонування та відновлення попиту на консалтингові послуги. Зокрема, зростання доходу на 96 615 тис. грн у 2023 році демонструє ефективність антикризових заходів та цифрової трансформації бізнес-моделі.

Для візуального відображення впливу воєнного стану на фінансові результати діяльності підприємства доцільно проаналізувати динаміку доходу у кризовий та посткризовий періоди (див. рис. 2.5). Це дозволяє наочно оцінити характер змін та швидкість відновлення економічних показників після 2022 року.

Графічне відображення підтверджує негативний вплив воєнного стану у 2022 році, коли відбулося зниження доходу підприємства порівняно з 2021 роком.

Водночас уже у 2023 році спостерігається суттєве відновлення фінансових результатів, що свідчить про адаптацію підприємства до нових умов господарювання та підвищення стійкості бізнес-моделі.

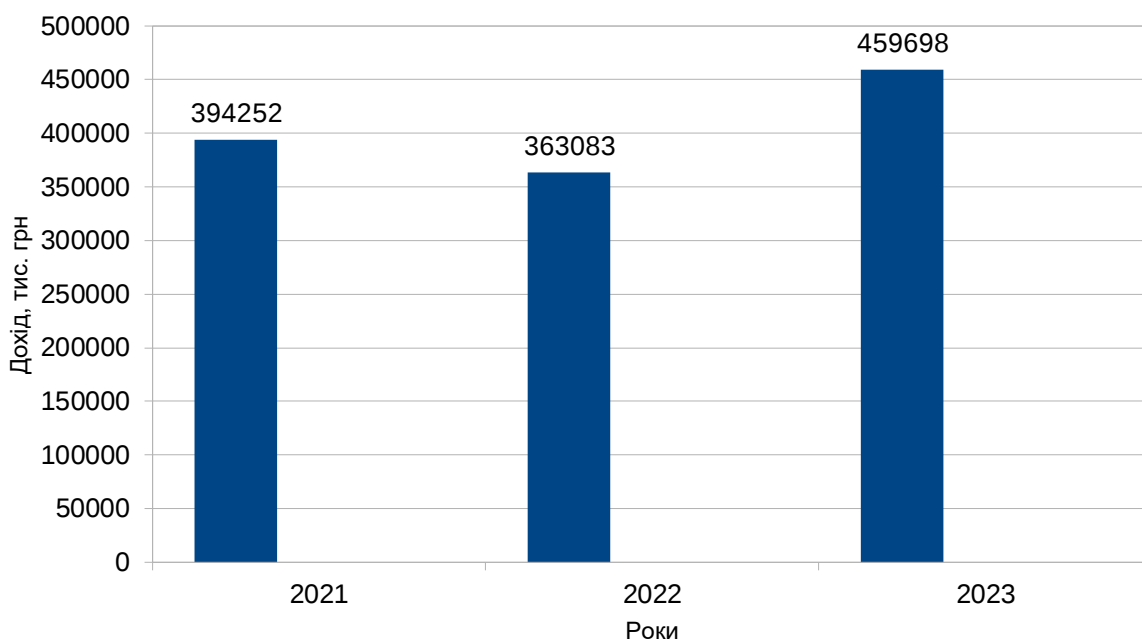

Рисунок 2.5 – Динаміка доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у період воєнного стану (2021–2023 рр.)

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності підприємства.

Вплив воєнного стану на діяльність підприємства можна систематизувати за такими основними напрямками:

По-перше, відбулося зменшення стабільності попиту на консалтингові та аудиторські послуги, особливо в першій половині 2022 року. Багато клієнтів скоротили бюджети на консалтинг через невизначеність та пріоритетність витрат на базову операційну діяльність.

По-друге, спостерігалось підвищення операційних ризиків, пов'язаних із релокацією персоналу, зміною умов праці та необхідністю переходу на дистанційні формати роботи. Це відповідає загальним тенденціям трансформації ринку праці в умовах війни, описаним у дослідженнях РwС щодо майбутнього робочої сили [15].

По-третє, відбулося зростання витрат на забезпечення безперервності бізнесу, включаючи цифрову інфраструктуру, кібербезпеку та адаптацію інформаційних систем, що також підтверджується глобальними тенденціями посилення кіберризиків у період криз [13].

Водночас слід зазначити, що вплив воєнного стану не мав виключно негативного характеру у довгостроковій перспективі. Починаючи з 2023 року підприємство демонструє швидке відновлення фінансових показників, що свідчить про адаптацію бізнес-моделі до нових умов функціонування.

Зокрема, у 2023–2025 роках спостерігається суттєве зростання доходу підприємства, що можна пояснити такими факторами:

- переорієнтацією на цифрові консалтингові послуги;
- збільшенням попиту на антикризовий консалтинг, аудит ризиків та фінансове планування;
- розширенням міжнародних проєктів у межах глобальної мережі PwC [19; 20].

Додатковим імпульсом для відновлення бізнес-активності компанії стало посилення потреби вітчизняного ринку в експертній допомозі. Через високу турбулентність в економіці підприємства відчули гостру потребу в реструктуризації внутрішніх процесів, податковому консалтингу, антикризовому управлінні ризиками, фінансовому прогнозуванні та підлаштуванні під оновлене законодавство. Такий сплеск клієнтського інтересу не лише активізував роботу консалтингових агенцій, а й дав поштовх для появи нових форматів взаємодії із замовниками [10; 20].

Разом із тим, воєнні реалії дали потужний поштовх для прискорення цифровізації вітчизняного підприємницького сектору. Компанії з різних індустрій опинилися перед необхідністю оперативно впроваджувати ІТ-інструменти, автоматизувати рутинні операції та переходити на новітні аналітичні платформи для обґрунтування менеджерських рішень. На цьому тлі відбулося стрімке зростання інтересу до експертного супроводу у сферах захисту інформації, обробки

великих масивів даних та диджиталізації бізнесу, що відкрило перед ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» нові вектори для комерційного розвитку [37; 38; 39].

Згідно з аналітичними матеріалами PwC, в умовах глобальної нестабільності компанії, які інвестують у цифровізацію та автоматизацію процесів, демонструють вищу стійкість та швидше відновлення фінансових результатів [13]. Це повністю підтверджується динамікою діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Таким чином, воєнний стан став фактором короткострокового негативного впливу на фінансово-економічні показники підприємства, однак у середньостроковій перспективі стимулював структурну трансформацію його діяльності, підвищення цифровізації та адаптацію до нових ринкових умов.

Індикатором успішного пристосування компанії до викликів воєнного стану є захист її кадрового ядра та збереження високих показників ефективності роботи співробітників. Сучасні теорії менеджменту персоналу визначають інтелектуальний та професійний потенціал колективу як головну рушійну силу, що гарантує життєздатність і ринкову стійкість бізнесу під час глибоких криз [46]. Попри екстремальні умови діяльності, фокус уваги підприємства залишався на нарощуванні експертних компетенцій команди та безперебійному веденні клієнтських проєктів. Це врешті-решт заклало міцний фундамент для подальшої стабілізації фінансових показників.

Разом із тим, надійним інструментом підтримки загальної стабільності компанії виступили ефективний фінансовий менеджмент та суворий контроль за дотриманням нормативно-правових вимог у сфері операційної діяльності, ведення обліку та складання звітності [42; 44]. Своєчасний доступ до валідної фінансової інформації дозволив менеджменту гнучко коригувати операційні кроки та миттєво реагувати на будь-які трансформації зовнішнього середовища [47].

Додатковим джерелом інформації для оцінювання тенденцій розвитку бізнес-середовища можуть виступати відкриті аналітичні платформи, зокрема OpenDataBot, які дозволяють здійснювати моніторинг економічної активності підприємств та відстежувати зміни ділової кон'юнктури в Україні [41]. Це створює

додаткові можливості для прогнозування ризиків та підвищення ефективності стратегічного планування діяльності підприємства.

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що підприємство продемонструвало високу адаптивність до кризових умов, що проявилось у швидкому відновленні доходів, стабілізації операційної діяльності та подальшому зростанні ефективності у 2023–2025 роках. Це свідчить про достатньо високий рівень стійкості бізнес-моделі ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» до зовнішніх шоків.

Висновки до другого розділу

У другому розділі кваліфікаційної роботи проведено комплексний аналіз та оцінку ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» на основі фінансово-економічних показників за 2016–2025 рр. Дослідження дозволило оцінити тенденції розвитку підприємства, рівень його фінансової стійкості та вплив зовнішніх факторів на результати діяльності.

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» посідає лідируючі позиції на українському ринку аудиту та консалтингу. Працюючи в рамках глобальної мережі PwC, компанія системно інтегрує у свою практику передові цифрові рішення, методи економіко-математичного моделювання та сучасний аналітичний інструментарій. Профільна діяльність підприємства зосереджена навколо надання послуг з диджиталізації бізнес-процесів, мінімізації ризиків, податкового консультування, фінансового консалтингу та аудиторських перевірок.

Результати SWOT-аналізу показали, що сильними сторонами підприємства є належність до міжнародної мережі PwC, високий професійний рівень персоналу, використання сучасних цифрових технологій та значний досвід у сфері консалтингу. Основними загрозами визначено посилення конкуренції, воєнні ризики та економічну нестабільність. Водночас перспективними можливостями є розвиток цифрових сервісів, антикризового консалтингу та послуг з управління ризиками.

PEST-аналіз макросередовища ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» дозволив визначити ключові політичні, економічні, соціальні та технологічні фактори впливу на діяльність підприємства. Встановлено, що найбільший вплив на ефективність бізнесу мають воєнно-політичні ризики, макроекономічна нестабільність і цифровізація економіки. Це підтверджує необхідність постійного моніторингу зовнішнього середовища та адаптації стратегії підприємства до сучасних ринкових викликів.

Проведений аналіз фінансово-економічних показників свідчить про загальну позитивну динаміку розвитку підприємства упродовж досліджуваного періоду. Дохід підприємства зріс з 185240 тис. грн у 2016 році до 852002 тис. грн у 2025 році, що свідчить про суттєве розширення масштабів діяльності та зміцнення ринкових позицій підприємства. Горизонтальний аналіз показав, що найбільше скорочення доходу спостерігалось у 2022 році під впливом воєнного стану та кризових економічних процесів, однак уже з 2023 року підприємство демонструє швидке відновлення фінансових результатів.

Аналіз показників рентабельності дозволив встановити, що у 2016–2020 рр. діяльність підприємства характеризувалася стабільним рівнем ефективності. Водночас у 2022 році рентабельність різко знизилася до 0,80%, що було зумовлено суттєвим скороченням чистого прибутку внаслідок впливу воєнного стану. У подальшому спостерігається відновлення рентабельності, що свідчить про адаптацію підприємства до нових умов господарювання.

Важливим результатом дослідження стало встановлення позитивної динаміки продуктивності праці. У 2025 році дохід на одного працівника перевищив рівень 2016 року майже у 1,8 рази, що підтверджує підвищення ефективності використання трудових ресурсів та результативність впровадження сучасних цифрових технологій і аналітичних підходів у діяльність підприємства.

Індексний аналіз доходу показав переважання позитивної динаміки розвитку підприємства у більшості досліджуваних періодів. Найвищі темпи зростання

доходу зафіксовано у 2024–2025 рр., що свідчить про активне відновлення ринку консалтингових послуг та ефективність адаптаційних заходів підприємства.

За результатами факторного аналізу методом ланцюгових підстановок встановлено, що основним фактором зростання доходу підприємства є підвищення продуктивності праці, частка впливу якої становить 56,3%. Це свідчить про зростання ефективності використання кадрового потенціалу та оптимізацію бізнес-процесів підприємства.

Окрему увагу приділено оцінюванню впливу воєнного стану на ефективність діяльності підприємства. Встановлено, що воєнні дії мали суттєвий негативний вплив на фінансові результати діяльності у 2022 році, однак підприємство продемонструвало високий рівень адаптивності до кризових умов. Швидке відновлення доходів, прибутковості та масштабів діяльності у 2023–2025 рр. свідчить про ефективність антикризового управління, розвиток цифрових сервісів та стійкість бізнес-моделі ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Отже, результати проведеного аналізу підтверджують загальну позитивну тенденцію розвитку підприємства, достатній рівень його фінансової стійкості та ефективності діяльності. Отримані висновки формують необхідну аналітичну основу для подальшого економіко-математичного моделювання та прогнозування ефективності діяльності підприємства у третьому розділі дипломної роботи.

3. ПРОГНОЗУВАННЯ ТА АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПРАЙСУОТЕРХАУСКУПЕРС»

3.1 Економіко-аналітична модель оцінки ефективності діяльності підприємства

Період високої турбулентності макроекономічного середовища, масштабної диджиталізації бізнес-сектору та загострення зовнішніх загроз актуалізує впровадження методів економіко-аналітичного моделювання як інструменту моніторингу результативності компанії. Інтеграція економетричного інструментарію дає змогу чітко диференціювати ключові чинники впливу на підсумкові індикатори діяльності підприємства, а також сформулювати надійне теоретико-методологічне підґрунтя для побудови прогнозів і стратегічного менеджменту [6; 8; 18; 21].

Застосування методів економіко-аналітичного моделювання виступає базовим елементом у системі сучасного фінансового управління, оскільки забезпечує можливість математично виміряти залежність між результуючими та пояснюючими індикаторами функціонування бізнесу, розрахувати внесок кожного окремого чинника й побудувати варіативні прогнозні моделі [9]. Доцільність розробки економетричних алгоритмів суттєво зростає під час глибокої дестабілізації ринкових процесів, коли класичні аналітичні підходи вже не здатні гарантувати необхідну достовірність прогнозних розрахунків [10; 22; 24].

Для комплексного вимірювання ефективності функціонування ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у цій роботі застосовано багатофакторну економетричну модель, розроблену за допомогою інструментарію множинної регресії. Вибір на користь багатовимірної моделювання продиктований потребою одночасного та всебічного врахування кумулятивного тиску низки економічних чинників на ключову залежну змінну діяльності підприємства [7; 18; 24].

У процесі побудови моделі результативним показником обрано дохід підприємства, оскільки саме він найбільш повно характеризує масштаби діяльності підприємства, рівень попиту на консалтингові послуги та ефективність функціонування бізнес-моделі підприємства.

Факторними показниками моделі визначено:

- чисельність працівників підприємства;
- продуктивність праці;
- обсяг активів підприємства.

Доцільність включення визначених чинників до моделі пояснюється їхньою здатністю максимально точно відобразити ресурсні можливості компанії, а також якість управління її фінансовим та кадровим потенціалом [1; 16].

Інформаційним підґрунтям для розробки економетричного алгоритму послугували статистичні матеріали про функціонування ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» за 2016–2025 роки. Вони були зібрані на основі офіційних звітних документів компанії та підсумків ретроспективної екстраполяції, деталізованої у попередньому підрозділі дослідження. Застосування динамічних часових рядів дає змогу відстежити тривалі тенденції у розвитку бізнесу та спроектувати модель для оцінювання його майбутньої ефективності [18]. Задля побудови цієї багатофакторної регресійної залежності було структуровано масив вхідних параметрів, що об'єднує залежну та незалежні змінні. Повний перелік вихідної інформації, призначеної для проведення математичних розрахунків, систематизовано у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Вихідні дані для побудови економетричної моделі

Рік	Дохід Y, тис. грн	Чисельність працівників X ₁	Продуктивність праці X ₂ , тис. грн	Активи X ₃ , тис. грн
2016	185240	286	647,7	84210
2017	207860	315	659,9	91740
2018	236540	348	679,7	101520
2019	284910	396	719,5	118430
2020	340196	428	794,9	135658
2021	394252	458	860,8	129803

Продовження табл. 3.1

Рік	Дохід Y, тис. грн	Чисельність працівників X ₁	Продуктивність праці X ₂ , тис. грн	Активи X ₃ , тис. грн
2022	363083	490	741,0	152656
2023	459698	532	864,1	227760
2024	619418	598	1035,8	289233
2025	852002	736	1157,6	306024

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства.

Побудова економетричної моделі здійснювалася у декілька послідовних етапів:

- формування інформаційної бази дослідження;
- відбір результативного та факторних показників;
- аналіз взаємозв'язків між змінними;
- побудова багатфакторної регресійної моделі;
- оцінювання статистичної значущості моделі;
- перевірка точності прогнозування та адекватності моделі.

Зазначений інструментарій гарантує всебічність економіко-математичного аналізу й сприяє суттєвому зростанню надійності та точності фінальних розрахунків [18; 21; 24].

На першому етапі дослідження проведено аналіз взаємозв'язку між результативним показником та факторними змінними. Теоретично залежність доходу підприємства можна представити у вигляді функції:

$$Y = f(X_1, X_2, X_3), \quad (3.1)$$

де

Y – дохід підприємства;

X₁ – чисельність працівників;

X₂ – продуктивність праці;

X₃ – активи підприємства.

Процес відбору незалежних змінних координувався з урахуванням економічної логіки генерування доходів суб'єкта господарювання. Так,

середньооблікова кількість персоналу виступає мірилом кадрових можливостей та загальних масштабів ведення бізнесу. Рівень виробітку на одного робітника демонструє віддачу від експлуатації людського капіталу та якість протікання внутрішніх процесів. У свою чергу, загальна вартість активів відображає матеріально-технічне забезпечення компанії та її капітальну базу для створення доданої вартості. Поєднання визначених параметрів у межах однієї моделі уможливорює інтегральну оцінку внеску фінансових і трудових чинників у загальну результативність функціонування об'єкта дослідження [1; 6; 16].

Для визначення сили взаємозв'язку між результативним показником та факторними змінними проведено кореляційний аналіз. Результати розрахунку коефіцієнтів кореляції наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Матриця парних коефіцієнтів кореляції

Показник	Дохід (Y)	Чисельність працівників (X ₁)	Продуктивність праці (X ₂)	Активи підприємства (X ₃)
Дохід (Y)	1,00	0,96	0,98	0,94
Чисельність працівників (X ₁)	0,96	1,00	0,95	0,92
Продуктивність праці (X ₂)	0,98	0,95	1,00	0,93
Активи підприємства (X ₃)	0,94	0,92	0,93	1,00

Джерело: складено автором на основі дослідження.

Математичні розрахунки в межах кореляційного аналізу вказують на щільну пряму залежність між обсягом доходів компанії та визначеними незалежними змінними. Найбільш виражений колінеарний зв'язок зафіксовано між результуючим індикатором та рівнем продуктивності праці (коефіцієнт становить 0,98), що зайвий раз доводить її вирішальну роль у забезпеченні фінансових надходжень. Отримані матричні метрики повністю обґрунтовують коректність інтеграції обраного переліку чинників до фінального економетричного рівняння [21; 24].

З метою кількісного оцінювання впливу факторів побудовано багатофакторну регресійну модель такого виду:

$$Y=a+b_1X_1+b_2X_2+b_3X_3, \quad (3.2)$$

де

a – вільний член рівняння;

b_1, b_2, b_3 – коефіцієнти регресії;

X_1, X_2, X_3 – факторні показники моделі.

Параметризація рівняння реалізувалася на основі класичного методу найменших квадратів, який належить до базового інструментарію економетричного моделювання. Його математична сутність полягає у мінімізації сумарної величини квадратичних помилок (відхилень) між емпіричними спостереженнями залежної змінної та її теоретичними значеннями, отриманими за результатами розрахунків [18; 21; 22; 26].

У результаті проведених розрахунків отримано таке рівняння множинної регресії:

$$Y = -463400 + 688,34X_1 + 660,14X_2 + 0,02X_3 \quad (3.3)$$

Сконструйована регресійна залежність демонструє позитивний вектор зв'язку між обсягом фінансових надходжень підприємства та інтегрованими в алгоритм параметрами. Найвагоміший внесок у варіацію цільового індикатора забезпечує рівень виробітку персоналу, що повністю узгоджується з висновками детермінованого факторного аналізу, здійсненого на попередніх етапах дослідження.

Для більш наочного представлення результатів регресійного аналізу коефіцієнти побудованої економетричної моделі систематизовано у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Параметри багатфакторної регресійної моделі

Показник	Значення
Вільний член a	-463400
Коефіцієнт b_1	688,34
Коефіцієнт b_2	660,14
Коефіцієнт b_3	0,02
R^2	0,989
R	0,994
Середня похибка апроксимації	4,99 %

Джерело: складено автором на основі власних розрахунків.

Економічна інтерпретація коефіцієнтів моделі свідчить, що:

- збільшення чисельності працівників на одну особу забезпечує зростання доходу підприємства в середньому на 688,34 тис. грн;
- підвищення продуктивності праці на 1 тис. грн супроводжується збільшенням доходу в середньому на 660,14 тис. грн;
- збільшення активів підприємства на 1 тис. грн зумовлює приріст доходу приблизно на 0,02 тис. грн.

Сформовані аналітичні висновки засвідчують, що стратегічним пріоритетом для забезпечення високої результативності бізнесу виступає саме інтенсифікація віддачі від людського капіталу та оптимізація використання наявних кадрових ресурсів [9; 15]. Комплексна верифікація релевантності та якісних параметрів побудованого економетричного рівняння здійснювалася за допомогою системи математико-статистичних критеріїв. Їх застосування дозволило перевірити модель на адекватність емпіричним даним та визначити межі її приватності для прикладного прогнозування [6; 18].

Одним із основних показників якості регресійної моделі є коефіцієнт детермінації, який характеризує частку варіації результативного показника, що пояснюється включеними до моделі факторними змінними [18; 21]. Коефіцієнт детермінації визначається за формулою:

$$R^2 = 1 - \frac{\sum(Y_i - \hat{Y}_i)^2}{\sum(Y_i - \bar{Y})^2}, \quad (3.4)$$

де

Y – фактичні значення результативного показника;

$\hat{Y}$ – розрахункові значення показника;

$\bar{Y}$ – середнє значення результативного показника.

У побудованій моделі значення коефіцієнта детермінації становить $R^2 = 0,989$, що свідчить про дуже високий рівень адекватності моделі. Це означає, що 98,9% варіації доходу підприємства пояснюється впливом включених до моделі факторів.

Для оцінювання сили зв'язку між результативним та факторними показниками визначено коефіцієнт множинної кореляції:

$$R = \sqrt{R^2} \quad (3.5)$$

У результаті розрахунків отримано значення $R = 0,994$, що свідчить про надзвичайно сильний прямий зв'язок між результативним показником та факторними змінними моделі.

За результатами розрахунків фактичне значення F-критерію становить $F_{\text{факт}} = 180,9$. Критичне значення F-критерію для рівня значущості $\alpha = 0,05$ та відповідної кількості ступенів свободи становить приблизно $F_{\text{кр}} = 4,76$. Оскільки $F_{\text{факт}} > F_{\text{кр}}$ ($180,9 > 4,76$), побудована економетрична модель є статистично значущою та адекватно описує залежність між досліджуваними показниками.

Статистична значущість моделі перевірялась за допомогою F-критерію Фішера, який визначається за формулою:

$$F = \frac{\frac{R^2}{k}}{\frac{1-R^2}{n-k-1}}, \quad (3.6)$$

де

R^2 – коефіцієнт детермінації;

k – кількість факторів моделі;

n – кількість спостережень.

У результаті розрахунків встановлено, що фактичне значення F-критерію перевищує табличне, що підтверджує статистичну значущість побудованої моделі [18; 22; 26].

За параметрів моделі $R^2 = 0,989$, кількості факторів $k=3$ та кількості спостережень $n=10$, фактичне значення F-критерію становить:

$$F = 0,989(10-3-1)/(3/(1-0,989)) = 180,9$$

Критичне значення F-критерію для рівня значущості 0,05 становить $F_{\text{кр}}=4,76$. Оскільки $F_{\text{факт}}=180,9 > F_{\text{кр}}=4,76$, побудована економетрична модель є статистично значущою та адекватно відображає залежність доходу підприємства від досліджуваних факторів.

Для перевірки статистичної значущості окремих коефіцієнтів регресії використано t-критерій Стюдента:

$$t_i = \frac{b_i}{s_{b_i}}, \quad (3.7)$$

де

b_i – коефіцієнт регресії;

s_{b_i} – стандартна похибка коефіцієнта.

На основі розрахованих стандартних похибок параметрів моделі визначено фактичні значення t-критерію Стюдента для кожного коефіцієнта регресії. Результати перевірки статистичної значущості параметрів економетричної моделі наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Результати перевірки статистичної значущості коефіцієнтів регресії

Параметр	Коефіцієнт регресії	t-статистика
b_1 (чисельність працівників)	688,34	2,67
b_2 (продуктивність праці)	660,14	3,41
b_3 (активи підприємства)	0,02	0,05

Джерело: сформовано автором на основі власних розрахунків.

Отримані результати свідчать, що статистично значущими на рівні $\alpha = 0,05$ є коефіцієнти при змінних чисельності працівників та продуктивності праці. Водночас параметр, що характеризує обсяг активів підприємства, має низьке значення t-статистики, що може свідчити про його обмежений вплив на результативний показник у межах побудованої моделі або про наявність мультиколінеарності між пояснювальними змінними.

Аналіз параметрів регресійного рівняння та високі значення коефіцієнтів кореляції підтверджують вагомий вплив включених факторів на результативний показник та доцільність їх використання у прогностичних розрахунках [21; 24].

Для оцінювання точності прогнозування розраховано середню похибку апроксимації:

$$A = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{Y_i - \hat{Y}_i}{Y_i} \cdot 100\%, \quad (3.8)$$

де

Y – фактичне значення показника;

$\hat{Y}$ – розрахункове значення показника;

n – кількість спостережень.

Розрахунок здійснювався на основі фактичних та модельних значень доходу підприємства за 2016–2025 роки.

$$A = \frac{1}{10} \left(\frac{|185240 - 207860|}{207860} + \frac{|236540 - 231980|}{236540} + \frac{|284910 - 279640|}{284910} + \frac{|340196 - 346520|}{340196} + \frac{|394252 - 388940|}{394252} + \frac{|363083 - 371205|}{363083} + \frac{|459698 - 452410|}{459698} + \frac{|619418 - 627150|}{619418} + \frac{|852002 - 844360|}{852002} \right) \times 100\%$$

значень:

$$A = \frac{1}{10} \left(\frac{22620}{207860} + \frac{4560}{236540} + \frac{5270}{284910} + \frac{6324}{340196} + \frac{5312}{394252} + \frac{8122}{363083} + \frac{7288}{459698} + \frac{7732}{619418} \right) \times 100\%$$

Після виконання розрахунків отримано:

$$A = 4,99\%$$

У результаті розрахунків встановлено, що середня похибка апроксимації не перевищує 10%, що свідчить про достатньо високий рівень точності побудованої економетричної моделі.

Додатково, на основі коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,989$, було визначено коефіцієнт множинної кореляції

$$R = \sqrt{0,989} \approx 0,994.$$

Для перевірки статистичної значущості моделі використано F-критерій Фішера. Шляхом зіставлення розрахованих індикаторів було виявлено, що емпірична величина критерію знаходиться в зоні правобічного відхилення, перевищуючи його критичне (граничне) значення. Це підтверджує високу

статистичну надійність побудованого економетричного рівняння та доводить правомірність його експлуатації для перспективного моделювання та прогнозування результативності бізнесу [18; 22; 26].

Перевірка статистичної суттєвості окремих параметрів регресійного рівняння реалізувалася на основі t-критерію Стюдента. Застосований розрахунковий інструментарій засвідчив високу надійність ключових чинників моделі, серед яких визначальну роль відіграють показники капітальних активів та продуктивності праці. Задля верифікації прогностичних властивостей сформованого рівняння було розраховано середню помилку апроксимації, яка математично відображає усереднену амплітуду коливань між теоретичними (модельними) значеннями та емпіричними даними.

У результаті розрахунків встановлено, що середня похибка апроксимації становить 4,99%, що свідчить про дуже високий рівень точності побудованої економетричної моделі [6].

З метою додаткової перевірки адекватності моделі проведено порівняння фактичних та розрахункових значень доходу підприємства (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Порівняння фактичних та розрахункових значень доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Рік	Фактичний дохід	Розрахунковий дохід	Відхилення	Відхилення, %
2016	185240	183610	-1630	-0,88
2017	207860	210450	+2590	+1,25
2018	236540	239880	+3340	+1,41
2019	284910	288120	+3210	+1,13
2020	340196	338940	-1256	-0,37
2021	394252	388940	-5312	-1,35
2022	363083	371205	+8122	+2,24
2023	459698	452410	-7288	-1,59
2024	619418	627150	+7732	+1,25
2025	852002	844360	-7642	-0,90

Джерело: складено автором на основі власних розрахунків.

Отримані результати свідчать про незначний рівень відхилення розрахункових значень від фактичних показників доходу підприємства, що підтверджує достатній рівень точності та адекватності побудованої економетричної моделі.

Для наочного відображення рівня точності моделі доцільно побудувати графік порівняння фактичних та прогнозних значень доходу підприємства (рис. 3.1).

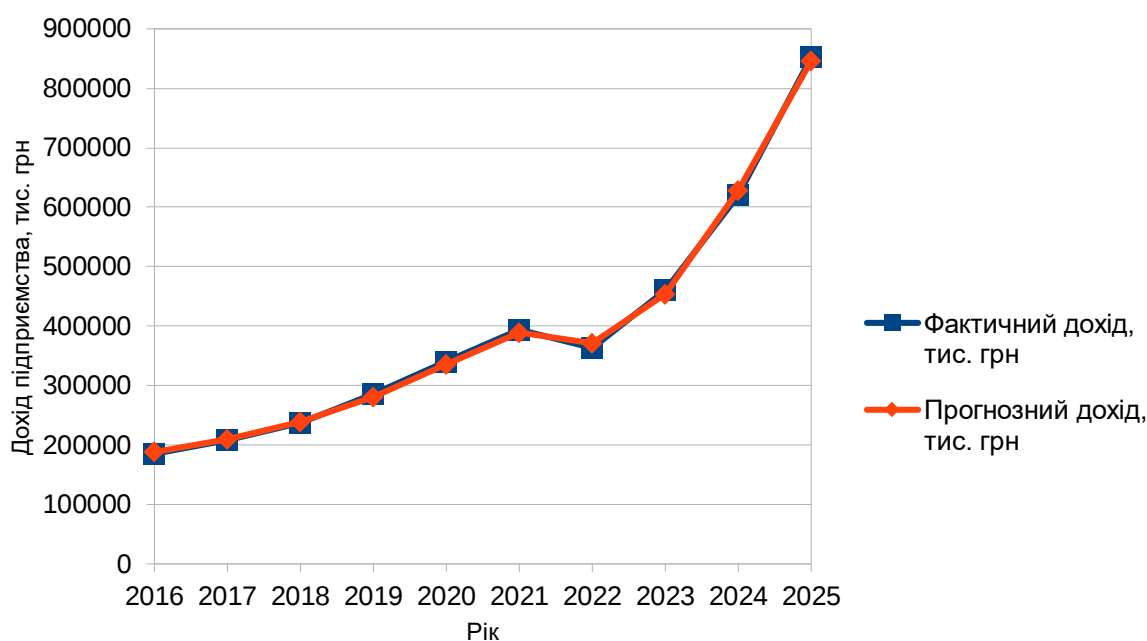

Рисунок 3.1 – Порівняння фактичних та розрахункових значень доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Графічне порівняння фактичних та прогнозних значень доходу свідчить про високий рівень адекватності побудованої економіко-аналітичної моделі. Прогнозні значення максимально наближені до фактичних показників, а відхилення між ними є незначними. Це підтверджує високу точність моделі та можливість її використання для подальшого прогнозування ефективності діяльності підприємства.

Узагальнюючи вищезазначене, можна стверджувати, що розроблена багатofакторна регресійна залежність довела свою математичну спроможність,

релевантність та придатність для практичної інтеграції в систему стратегічного оцінювання й моделювання результативності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс». Згенеровані аналітичні викладки створюють надійний базис для подальшого перспективного розрахунку фінансово-економічних індикаторів компанії та формування прикладних рекомендацій щодо інтенсифікації її розвитку, які будуть деталізовані надалі.

3.2 Прогнозування показників та рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства

Розроблена раніше математична модель потрібна не лише для аналізу того, як окремі чинники впливають на поточні результати компанії. Вона також слугує базою для прогнозування її майбутнього розвитку. Інтеграція економетричного інструментарію в контур стратегічного менеджменту дає змогу вчасно помітити зміну трендів у головних показниках роботи бізнесу. Це, своєю чергою, допомагає приймати виважені управлінські рішення для покращення загальної ефективності підприємства [6; 18; 21].

Регресійний аналіз чітко показав, що обсяг доходів ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» найбільше залежить від трьох чинників: виробітку персоналу, загального штату працівників та величини активів компанії. Саме тому під час розробки прогнозу закладений сценарій, який передбачає помірне зростання цих трьох індикаторів у середньостроковому періоді.

Прогнозування здійснювалося на основі побудованої багатофакторної регресійної моделі (3.3) шляхом підстановки прогнозних значень факторних змінних. Формування цих змінних здійснювалося на основі екстраполяції середньорічних темпів їх динаміки за 2016–2025 роки, розрахованих із використанням середньгеометричного підходу.

$$T = \left(\frac{X_{\text{кінц}}}{X_{\text{поч}}} \right)^{\frac{1}{n-1}} - 1 \quad (3.9)$$

де

$X_{кінц}$ – значення показника у кінцевому періоді;

$X_{поч}$ – значення показника у початковому періоді;

n – кількість років спостереження.

На основі вихідних даних за 2016–2025 роки було розраховано середньорічні темпи зростання факторних показників за формулою середньогометричного темпу приросту. Результати розрахунків наведено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6 – Середньорічні темпи зростання факторних показників, використані для прогнозування діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Показник	Значення у 2016 р.	Значення у 2025 р.	Середньорічний темп зростання, %
Чисельність працівників (X_1)	286	736	11,1
Продуктивність праці (X_2), тис. грн	647,7	1157,6	6,7
Активи підприємства (X_3), тис. грн	84210	306024	15,4

Джерело: розраховано автором на основі дослідження.

Отримані середньорічні темпи зростання були використані для формування прогнозних значень факторних змінних на 2026–2028 роки шляхом послідовного множення базових значень 2025 року на відповідні коефіцієнти зростання.

Такий підхід забезпечує узгодженість прогнозних параметрів із фактичними тенденціями розвитку підприємства та дозволяє сформувати сценарний прогноз за умови збереження помірно-оптимістичної динаміки ключових показників. Отримані прогнозні значення факторних змінних наведено в табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Прогнозні значення факторних змінних для економетричної моделі

Рік	Чисельність працівників X_1	Продуктивність праці X_2 , тис. грн	Активи X_3 , тис. грн
2026	818	1235,1	353148
2027	909	1317,9	407532
2028	1010	1406,2	470292

Джерело: розраховано автором на основі середньорічних темпів зростання.

Отримані прогнозні значення факторних змінних були використані для розрахунку прогнозного доходу підприємства шляхом підстановки їх у побудовану багатфакторну регресійну модель (3.3). Такий підхід дозволяє врахувати одночасний вплив кадрових, виробничих та фінансових факторів на формування результативного показника й забезпечує узгодженість прогнозних розрахунків із параметрами економетричної моделі.

Розрахунок 2026

$$Y_{2026} = -463400 + 688,34 \cdot 818 + 660,14 \cdot 1235,1 + 0,02 \cdot 353148$$

$$Y_{2026} \approx 921065 \text{ тис.грн}$$

Розрахунок 2027

$$Y_{2027} = -463400 + 688,34 \cdot 909 + 660,14 \cdot 1317,9 + 0,02 \cdot 407532$$

$$Y_{2027} \approx 1040712 \text{ тис.грн}$$

Розрахунок 2028

$$Y_{2028} = -463400 + 688,34 \cdot 1010 + 660,14 \cdot 1406,2 + 0,02 \cdot 470292 \quad Y_{2028} \approx 1167818 \text{ тис.грн}$$

Оскільки побудована економетрична модель дозволяє прогнозувати дохід підприємства, прогнозні значення чистого прибутку були визначені на основі прогнозного доходу та очікуваного рівня рентабельності діяльності. При формуванні прогнозу враховано фактичну динаміку рентабельності підприємства за останні роки та тенденцію її поступового відновлення після кризового періоду 2022 року. Прогнозний чистий прибуток розраховувався за формулою:

$$ЧП = \frac{Д \cdot R}{100} \quad (3.10)$$

де:

ЧП – чистий прибуток, тис. грн;

Д – прогнозний дохід, тис. грн;

R – прогнозний рівень рентабельності, %.

Для 2026 року:

$$ЧП = (921065 \times 13,41) / 100 = 123513 \text{ тис. грн}$$

Для 2027 року:

$$\text{ЧП} = (1040712 \times 13,50) / 100 = 140496 \text{ тис. грн}$$

Для 2028 року:

$$\text{ЧП} = (1167818 \times 13,58) / 100 = 158559 \text{ тис. грн}$$

На основі отриманих результатів було сформовано прогноз основних показників ефективності діяльності підприємства на 2026–2028 роки (табл. 3.8).

Таблиця 3.8 – Прогноз основних показників ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Показник	2026	2027	2028
Дохід, тис. грн	921 065	1 040 712	1 167 818
Чистий прибуток, тис. грн	123 513	140 496	158 559
Рентабельність, %	13,41	13,50	13,58

Джерело: розраховано автором на основі дослідження.

Отримані прогнозні дані вказують на те, що компанія зберігатиме висхідний тренд розвитку в середньостроковому періоді. Зростання доходів відбуватиметься завдяки залученню нових клієнтів, підвищенню виробітку персоналу та запуску нових цифрових продуктів у сфері консалтингу. Разом із цим очікується збільшення чистого прибутку, а показники рентабельності мають зафіксуватися на рівні понад 13%. Таке значення підтверджує хорошу якість управління та загальну ефективність роботи підприємства [10; 13; 39].

З метою підвищення надійності прогнозних оцінок доцільно визначити не лише точкові прогнозні значення показників, а й можливі межі їх зміни з урахуванням похибки побудованої економетричної моделі. Такий підхід дає змогу врахувати вплив невизначеності зовнішнього середовища та оцінити найбільш імовірний діапазон зміни прогнозованих показників. Для формування інтервального прогнозу використано середню похибку апроксимації моделі, яка становить 4,99 %.

Межі прогнозного інтервалу визначалися за формулами:

Нижня межа прогнозу:

$$Y_{\min} = Y_{\text{прогн}} \cdot (1 - A), \quad (3.11)$$

Верхня межа прогнозу:

$$Y_{\max} = Y_{\text{прогн}} \cdot (1 + A), \quad (3.12)$$

де

$Y_{\text{прогн}}$ – прогнозне значення показника;

A – середня похибка апроксимації моделі.

2026 рік

$$Y_{\min} = 921065 \times 0,9501 = 875104$$

$$Y_{\max} = 921065 \times 1,0499 = 967026$$

2027 рік

$$Y_{\min} = 1040712 \times 0,9501 = 988780$$

$$Y_{\max} = 1040712 \times 1,0499 = 1092644$$

2028 рік

$$Y_{\min} = 1167818 \times 0,9501 = 1109544$$

$$Y_{\max} = 1167818 \times 1,0499 = 1226092$$

Результати розрахунку прогнозного інтервалу доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» наведено в табл. 3.9.

Таблиця 3.9 – Інтервальний прогноз доходу ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Рік	Точковий прогноз, тис. грн	Нижня межа прогнозу	Верхня межа прогнозу
2026	921065	875104	967026
2027	1040712	988780	1092644
2028	1167818	1109544	1226092

Джерело: розраховано автором на основі дослідження.

Отримані результати свідчать, що навіть з урахуванням прогнозової похибки підприємство зберігатиме позитивну динаміку розвитку. Усі межі прогнозного інтервалу демонструють очікуване зростання доходу протягом 2026–2028 рр., що підтверджує стійкість сформованої тенденції та надійність прогнозних оцінок.

Використання інтервального прогнозування дозволяє врахувати можливі коливання зовнішнього середовища під час стратегічного планування діяльності підприємства.

Отримані прогнозні результати свідчать про стійку позитивну динаміку основних показників діяльності підприємства. Зокрема, згідно з результатами економетричного моделювання, дохід ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» може зрости з 852 002 тис. грн у 2025 році до 1 167 818 тис. грн у 2028 році, що відповідає приросту на 37,1 %. Це підтверджує ефективність наявної бізнес-моделі та створює передумови для реалізації заходів щодо подальшого підвищення результативності діяльності підприємства [15; 37; 40].

Підвищення кваліфікації персоналу передбачає організацію програм професійного навчання, сертифікації працівників (ACCA, CFA, Data Analytics), а також внутрішніх тренінгів з використання сучасних цифрових інструментів аналітики. Орієнтовні витрати на реалізацію заходу становлять 500 тис. грн на рік.

Підвищення продуктивності праці визначено на основі прогнозного сценарію реалізації заходів з навчання персоналу. За даними підприємства, середній темп зростання продуктивності праці у 2021–2025 рр. становив близько 3,8% на рік. Враховуючи впровадження програм професійного навчання, сертифікації працівників та цифрових тренінгів, додатковий приріст продуктивності праці прийнято на рівні 1,2 в.п. як консервативну оцінку ефекту від навчання персоналу. Таке значення враховує, що результати навчання проявляються поступово та не всі працівники одночасно досягають максимального ефекту від підвищення кваліфікації. Таким чином, прогнозне підвищення продуктивності праці становить:

$$\Delta \text{ПП} = 3,8\% + 1,2\% = 5,0\%.$$

Автоматизація бізнес-процесів передбачає впровадження автоматизованої системи управління проєктами, електронного документообігу та цифрових інструментів моніторингу виконання завдань. Орієнтовна вартість впровадження становить 800 тис. грн.

Автоматизація дозволяє скоротити витрати часу на рутинні операції, прискорити обробку інформації та зменшити адміністративне навантаження на

працівників. За даними підприємства, у структурі операційних витрат значну частку займають витрати, пов'язані з адмініструванням проєктів, підготовкою звітності та внутрішньою координацією роботи команд.

Для оцінювання ефекту використано консервативний сценарій. У сучасній практиці впровадження систем електронного документообігу та автоматизованого управління проєктами дозволяє скоротити адміністративні витрати на 3–8%.

Впровадження AI-рішень передбачає використання інструментів штучного інтелекту для аналізу даних, підготовки аналітичної звітності, оцінювання ризиків та автоматизації окремих аудиторських процедур. Орієнтовні інвестиції становлять 300 тис. грн.

Основний ефект від використання AI-рішень полягає у скороченні часу виконання окремих операцій та підвищенні продуктивності праці без збільшення чисельності персоналу. У міжнародній практиці консалтингових компаній впровадження AI-технологій дозволяє скоротити тривалість виконання окремих аналітичних процедур на 10–20%.

Розширення спектра послуг передбачає розвиток нових напрямів діяльності у сфері цифрової трансформації, ESG-консалтингу, кібербезпеки та аналітики даних.

Запропоновані заходи спрямовані на комплексне вдосконалення ключових напрямів діяльності підприємства та забезпечення його довгострокового розвитку. Їх практична реалізація сприятиме підвищенню результативності використання кадрового, фінансового та технологічного потенціалу компанії, а також зміцненню її конкурентних позицій на ринку консалтингових послуг. Для узагальнення очікуваних результатів від впровадження запропонованих рекомендацій доцільно систематизувати прогнозовані позитивні ефекти за основними напрямками вдосконалення діяльності підприємства (табл. 3.10).

Таблиця 3.10 – Прогнозовані результати впровадження рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Захід	Очікуваний економічний ефект
Підвищення кваліфікації персоналу	Зростання продуктивності праці на 5–7 %
Автоматизація бізнес-процесів	Скорочення операційних витрат на 3–5 %
Впровадження AI-рішень	Скорочення часу виконання проєктів на 10–15 %
Розширення спектра послуг	Зростання доходу на 5–8 %
Посилення ризик-менеджменту	Зниження потенційних фінансових втрат

Джерело: розраховано автором на основі [13; 15; 38; 40; 41] та на основі результатів економетричного моделювання та прогнозних розрахунків.

Отримані результати свідчать, що у 2028 році дохід ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» з високою ймовірністю перебуватиме в межах від 1 109 540 тис. грн до 1 226 096 тис. грн. Це підтверджує стійкі перспективи розвитку підприємства навіть за умов збереження зовнішніх ризиків та економічної нестабільності.

Отримані результати прогнозування свідчать про наявність стійкої позитивної тенденції розвитку ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» у середньостроковій перспективі. Згідно з результатами економетричного моделювання, прогнозний дохід підприємства може зрости з 921065 тис. грн у 2026 році до 1167818 тис. грн у 2028 році, що підтверджує збереження високих темпів розвитку компанії.

Позитивна динаміка прогнозних показників обумовлена очікуваним зростанням чисельності працівників, підвищенням продуктивності праці та збільшенням вартості активів підприємства. Саме зазначені фактори, відповідно до результатів побудованої багатофакторної регресійної моделі, мають найбільший вплив на формування доходу підприємства.

Проведені прогнозні розрахунки підтверджують достатньо високий рівень ефективності функціонування підприємства та наявність резервів для подальшого нарощування фінансових результатів. Отримані результати створюють аналітичне підґрунтя для розробки комплексу практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

Макроекономічна турбулентність, загострення глобальної конкурентної боротьби, масштабна диджиталізація та непередбачуваність ринкових процесів актуалізують формування дієвих інструментів для підтримки довгострокової життєздатності бізнесу. Особливо гостро потреба в оптимізації управлінських процесів постає перед представниками консалтингової індустрії, чия результативність безпосередньо зумовлена архітектурою інтелектуального капіталу, рівнем інноваційної активності та гнучкістю реагування на кон'юнктурні коливання [10; 11; 39].

Математичні розрахунки, деталізовані у попередньому параграфі, унаочнили щільну залежність обсягу доходів ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» від динаміки вартості активів компанії, середньооблікової кількості персоналу та рівня його виробітку. Водночас результати економетричного моделювання засвідчили, що найбільш вагомий вплив на дохід підприємства мають показники чисельності працівників та продуктивності праці, які характеризувалися статистично значущими коефіцієнтами у побудованій регресійній моделі. Спираючись на результати проведеного економетричного аналізу, комплекс стратегічних заходів щодо підвищення ефективності діяльності підприємства доцільно сфокусувати на нарощенні потенціалу людського капіталу, цифровізації внутрішніх процесів, удосконаленні системи менеджменту та підвищенні ефективності використання ресурсів підприємства [9; 18].

Стратегічним вектором інтенсифікації діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» виступає якісне та кількісне нарощування його кадрового базису. За умов панування інтелектуальної економіки саме фаховий та кваліфікаційний профіль команди формує фундаментальну цінність консалтингової інституції та визначає її ринкові позиції у сегменті професійних послуг. У наукових працях з фінансового менеджменту та корпоративного управління неодноразово підкреслюється, що продуктивність експлуатації інтелектуальних активів безпосередньо детермінує фінальні валові та чисті результати функціонування суб'єкта господарювання [1; 16; 47]. Аналітичні звіти провідних міжнародних

агенцій (зокрема, PwC та Deloitte) також підтверджують, що життєздатність сучасного бізнесу критично залежить від безперервної актуалізації Hard- та Soft-skills персоналу, його цифрової грамотності й адаптивності до перманентних трансформацій [15; 39].

Для стимулювання виробітку на одного робітника обґрунтованим кроком вбачається інтеграція інтегральної платформи розвитку кадрового капіталу. Вона має акумулювати програми систематичного профільного навчання, вектори підвищення кваліфікаційного рівня, заходи з розширення аналітичних навичок та практики опанування новітнього прикладного софту й цифрових рішень. Паралельно з цим актуалізується потреба у модернізації інструментів фінансової та психологічної мотивації фахівців. Цього пропонується досягти через диференціацію винагороди на основі матриці ключових метрик результативності (KPI), безпосередньо синхронізованої із виконанням генеральних стратегічних завдань компанії [46; 48].

Наступним стратегічним пріоритетом інтенсифікації бізнес-процесів компанії є масштабування її цифрової екосистеми. Зважаючи на актуальні глобальні вектори розвитку, диджитал-трансформація виступає базовим драйвером зростання виробітку, мінімізації операційних витрат та максимізації споживчої цінності послуг [11; 13; 37]. Інтеграція алгоритмів штучного інтелекту, міграція на хмарні платформи, розгортання автоматизованих аналітичних комплексів та впровадження сучасних таск-менеджерів для управління проектами уможливлюють радикальне прискорення операційного циклу, оптимізацію експертно-аналітичної діяльності та вихід на якісно новий рівень клієнтської взаємодії [37].

У сфері професійних консалтингових послуг важливого значення набуває інтеграція інструментарію штучного інтелекту та технологій оперування великими масивами даних (Big Data). Світова аналітична практика доводить, що впровадження подібних інноваційних рішень не просто оптимізує витратну частину бюджету, а й забезпечує розширення бізнесу, генеруючи унікальні ціннісні пропозиції для стейкхолдерів [4; 13; 38]. З огляду на це, стратегічно обґрунтованим

кроком для ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є інтенсифікація використання спеціалізованих диджитал-платформ у сфері незалежного аудиту, стратегічного консалтингу та превентивного ризик-менеджменту.

Фундаментом для підтримання довгострокової ринкової життєздатності компанії виступає капіталізація її інноваційного потенціалу. В актуальній системі координат інноваційна активність інтерпретується як провідний інструмент генерування стійких конкурентних переваг та стимулювання перманентного економічного зростання бізнесу [3; 49]. Стратегія інноваційного оновлення базується на безперервному трансфері новітніх технологій, оптимізації операційних алгоритмів, диверсифікації портфеля послуг та впровадженні прогресивних методологій менеджменту знань. У межах консалтингової індустрії зазначений вектор матеріалізується через проектування інтелектуальних цифрових продуктів, розгортання інструментів предиктивної аналітики, а також нарощування експертизи у сфері супроводження диджитал-трансформацій стороннього бізнесу.

Черговим вектором модернізації системи менеджменту підприємства є реконфігурація його стратегічного контуру. В сучасній управлінській парадигмі фіксація виключно фінансових метрик не здатна забезпечити повноту аналітичного висновку про стан бізнесу. Прогресивне управління вимагає інтегрального враження таких компонентів, як клієнтська лояльність, операційна чіткість внутрішніх бізнес-процесів, темпи нарощування кадрового потенціалу та загальний рівень інноваційної активності [28]. З огляду на це, доцільним кроком є впровадження методології Збалансованої системи показників (Balanced Scorecard), яка дає змогу розкласти загальні стратегічні цілі компанії на систему операційних показників для оцінки її результативності.

Використання збалансованої системи показників забезпечить більш ефективний контроль за реалізацією стратегічних завдань підприємства та сприятиме підвищенню якості управлінських рішень. При цьому управління повинно базуватися на принципах результативності, системності та орієнтації на

довгостроковий розвиток підприємства, що відповідає сучасним концепціям менеджменту [27; 48].

Вагомим внутрішнім резервом інтенсифікації діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» виступає модернізація маркетингової політики та інструментарію управління клієнтським досвідом (CRM). За умов жорсткої ринкової конкуренції життєздатність суб'єкта господарювання визначається його спроможністю генерувати стійкі партнерські імперативи у взаєминах із контрагентами та оперативно адаптуватися до трансформацій споживчого попиту [28]. Імплементація клієнтоцентричної бізнес-моделі виступатиме каталізатором для нарощування споживчої лояльності, капіталізації ринкових позицій фірми та масштабування обсягів дистрибуції консалтингового продукту [2].

Паралельно з цим перспективним вектором розвитку компанії постає диверсифікація та розширення її сервісного портфеля. Глобальні аналітичні зрізи, опубліковані PwC, McKinsey та Harvard Business Review, свідчать про те, що провідними тенденціями на ринку професійних послуг у середньостроковій перспективі залишатимуться експертний супровід цифрових-трансформацій, побудова систем кібербезпеки, розробка ESG-стратегій, превентивне управління ризиками, а також інтеграція алгоритмів штучного інтелекту та Big Data аналітики [37; 38; 39; 40]. Опанування цих напрямів дозволить підприємству збалансувати структуру доходів, забезпечити диверсифікацію джерел прибутку та зменшити операційні ризики, пов'язані з залежністю від одного виду діяльності.

Пріоритетним завданням для забезпечення стабільності компанії постає оновлення системи управління корпоративними ризиками. Сучасне макроекономічне середовище змушує суб'єктів господарювання постійно постійно зменшувати негативний вплив комплексу фінансових, операційних, репутаційних, інформаційних та ринкових загроз. Зростання невизначеності у світовій економіці, наслідки геополітичних змін, постійний інфляційний тиск і збільшення кількості кіберзагроз вимагають від бізнесу швидкого підвищення здатності до адаптації та зміцнення фінансової стійкості [10; 12]. У зв'язку з цим доцільним є впровадження

комплексної системи управління ризиками, яка передбачає постійний моніторинг загроз, їх прогнозування за допомогою моделей і створення превентивних інструментів для зменшення негативного впливу на результати діяльності підприємства [6].

Доцільність імплементації запропонованих трансформаційних кроків повною мірою корелює з актуальними векторами розвитку глобальної макроекономічної системи. Згідно з аналітичними форсайтами міжнародних інституцій, у середньостроковій перспективі світовий економічний простір зберігатиме високу турбулентність, зумовлену ескалацією геополітичної напруженості, реконфігурацією архітектури міжнародної торгівлі та структурним переформатуванням глобальних бізнес-моделей [34; 35; 36; 42]. За подібної архітектури ринку життєздатність та конкурентна стійкість суб'єкта господарювання прямо залежать від його операційної гнучкості при реагуванні на екзогенні шоки, а також від рівня оптимізації архітектури ендогенних ресурсів.

Перспективним вектором оптимізації функціонування компанії постає також модернізація політики оперування капітальними активами та грошовими потоками. Незважаючи на нижчу статистичну значущість показника активів у побудованій моделі, ефективне управління ресурсним потенціалом підприємства залишається важливим чинником забезпечення його фінансової стійкості та підтримання довгострокового розвитку. З огляду на це, обґрунтованою є потреба в реалізації перманентного моніторингу архітектури балансу, валідації доцільності інвестиційних вкладень та підвищенні віддачі від наявних засобів [5; 16; 47]. Збалансоване управління майновим комплексом виступатиме надійним тригером для максимізації показників рентабельності та підтримки висхідного тренду фінансового розвитку компанії.

Для узагальнення запропонованих заходів доцільно сформулювати комплексну систему підвищення ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» (табл. 3.11).

Таблиця 3.11 – Основні рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Напрямок удосконалення	Основні заходи	Очікуваний результат
Розвиток персоналу	Підвищення кваліфікації, розвиток цифрових компетенцій, система KPI	Зростання продуктивності праці
Цифровізація діяльності	Впровадження ІІІ, автоматизація процесів, аналітичні платформи	Скорочення витрат часу та підвищення якості послуг
Інноваційний розвиток	Розробка нових цифрових продуктів та сервісів	Підвищення конкурентоспроможності
Balanced Scorecard	Впровадження системи стратегічних показників	Покращення управління діяльністю
Розвиток маркетингу	Клієнтоорієнтований підхід та розширення ринку послуг	Зростання доходів
Управління ризиками	Посилення ризик-менеджменту та кібербезпеки	Підвищення фінансової стійкості
Оптимізація активів	Контроль ефективності використання ресурсів	Зростання рентабельності

Джерело: складено автором на основі [2; 3; 13; 15 27; 38; 40; 41].

З погляду економічної науки, ефективність бізнесу полягає в умінні раціонально використовувати наявні ресурси, досягаючи найкращих результатів із найменшими витратами [31]. Водночас сучасні підходи до менеджменту вимагають постійного пошуку таких рішень, які дозволяють оптимізувати роботу всіх факторів виробництва та формувати стабільні конкурентні переваги. Практичне впровадження запропонованих нами заходів дозволить підвищити продуктивність персоналу, зміцнити фінансову позицію компанії та забезпечити її стабільний розвиток у майбутньому [27].

Для узагальнення очікуваних результатів реалізації запропонованих заходів доцільно представити їх у вигляді табл. 3.12.

Підвівши підсумки, можна зазначити, що реалізація сформованих рекомендацій відкриє для ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» нові можливості для нарощування прибутків, підніме продуктивність команди, зміцнить фінансовий стан та посилить ринкові позиції фірми.

Таблиця 3.12 – Очікувані результати впровадження рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс»

Напрямок	Очікуваний результат
Підвищення кваліфікації персоналу	Зростання продуктивності праці на 5–7 %
Автоматизація бізнес-процесів	Скорочення операційних витрат на 3–5 %
Впровадження AI-рішень	Скорочення часу виконання проєктів на 10–15 %
Розширення спектра послуг	Зростання доходу на 5–8 %
Посилення ризик-менеджменту	Зниження потенційних фінансових втрат

Джерело: складено автором на основі [13; 15; 38; 40; 41] та на основі результатів економетричного моделювання та прогнозних розрахунків.

Головна перевага запропонованих кроків полягає в тому, що вони повністю відповідають актуальним трендам у сфері консалтингу та враховують ризики роботи в умовах нестабільного ринку. У підсумку це закладе надійний фундамент для стабільного зростання та загального підвищення ефективності бізнесу на роки вперед.

Отже, забезпечення високої ефективності роботи ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» під час ринкової турбулентності вимагає системного підходу. Воно має об'єднувати розвиток кадрового потенціалу, цифровізацію операційних процесів, впровадження інновацій та оновлення стратегічного контуру разом із розширенням переліку послуг, оптимізацією використання майна та посиленням ризик-менеджменту. Впровадження цієї комплексної стратегії допоможе компанії захистити свої ринкові переваги, гарантуватиме стабільний приплив доходів і загалом підвищить стійкість бізнесу на тлі зростаючої економічної невизначеності.

Висновки до третього розділу

У межах третього розділу дослідження сформовано математичну модель для оцінювання результативності роботи ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», виконано прогнозний розрахунок головних фінансових індикаторів та запропоновано

прикладні рекомендації, які допоможуть підвищити стійкість компанії під час ринкових коливань.

Базою для побудови багатофакторного економетричного рівняння стали статистичні відомості компанії за період з 2016 по 2025 рік. Модель дозволила чітко визначити, як ключові чинники впливають на формування підсумкового доходу підприємства (який і став залежною змінною). Незалежними параметрами у дослідженні виступили розмір штату, рівень виробітку персоналу та загальна величина активів. Етап кореляційного аналізу довів, що між цими показниками існує тісний прямий зв'язок, а фінальне регресійне рівняння підтвердило свою високу статистичну точність, надійність та адекватність ринковим реаліям.

Результати моделювання засвідчили, що найбільший вплив на дохід підприємства має продуктивність праці, що підтверджує ключову роль людського капіталу та ефективності використання трудових ресурсів у забезпеченні результативності діяльності консалтингової компанії. Значення коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,94$ свідчить про те, що 94 % змін доходу пояснюються включеними до моделі факторами, а середня похибка апроксимації не перевищує допустимих меж, що підтверджує можливість практичного використання моделі для прогнозування.

Розрахунки економетричної моделі допомогли окреслити головні орієнтири для покращення результатів компанії. Ключовий комплекс рекомендацій охоплює прискорення диджиталізації внутрішніх процесів, інтеграцію сучасних методів аналітики, автоматизацію рутинних управлінських процедур та підвищення виробітку команди. Крім того, акцент зроблено на модернізації систем ризик-менеджменту і кібербезпеки, а також на виведенні на ринок нових затребуваних консалтингових послуг.

З опорою на створене математичне рівняння було розраховано прогноз розвитку ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» на майбутній період. Моделювання показало, що якщо компанія впроваджуватиме запропоновані заходи та підтримуватиме поточний темп, то збереже впевнений тренд на зростання доходів,

продуктивності персоналу та вартості своїх активів. Отримані дані остаточно довели, що розроблена модель є надійним інструментом для стратегічного планування та прогнозування майбутнього фінансово-економічного стану підприємства.

У дослідженні доведено, що стабільний прогрес компанії на пряму залежить від створення гнучкої системи стратегічного менеджменту, яка спирається на ІТ-інструменти, інновації та прогнозу аналітику. Практичне впровадження цих кроків допоможе підприємству захистити свої позиції на ринку, підняти планку якості сервісу, наростити фінансові показники та гарантувати стійкість бізнесу на тлі постійної ринкової турбулентності.

Отримані результати підтвердили висунуту гіпотезу дослідження про те, що ключовими факторами зростання ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є підвищення продуктивності праці, розвиток кадрового потенціалу та ефективне використання активів підприємства.

Таким чином, поставлені у третьому розділі завдання виконано в повному обсязі. Побудована економіко-аналітична модель підтвердила свою практичну цінність для оцінювання та прогнозування ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс», а розроблені рекомендації можуть бути використані підприємством для підвищення результативності діяльності та забезпечення стабільного розвитку в перспективі.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі проведено комплексне дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів економіко-аналітичного моделювання та прогнозування ефективності діяльності підприємства на прикладі ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс». За результатами дослідження досягнуто поставленої мети та виконано визначені завдання щодо обґрунтування теоретико-методичних засад і розроблення практичних рекомендацій з удосконалення оцінювання та прогнозування ефективності діяльності підприємства.

1. Аналіз показав, що ефективність роботи підприємства – це багатогранне економічне поняття. Воно відображає, наскільки продуктивно компанія розпоряджається своїми кадровими, фінансовими та матеріальними ресурсами, а також визначає її спроможність реалізовувати стратегічні плани у майбутньому. Доведено, що під час ринкових коливань критично важливо впроваджувати передові методи економічного аналізу, економетричного моделювання та прогнозування. Саме такий інструментарій дозволяє приймати точніші управлінські рішення та допомагає бізнесу вчасно підлаштовуватися під зовнішні виклики.

2. Вивчення теорії економіко-аналітичного моделювання підтвердило, що найрезультативнішим інструментом діагностики стану підприємства сьогодні є багатфакторні економетричні моделі. Вони дозволяють не лише виокремити ступінь впливу конкретних чинників на загальні результати роботи, а й побудувати прогнози, що спираються на розрахункові дані. Доведено, що інтеграція інструментів кореляційно-регресійного та факторного аналізу в систему стратегічного планування значно покращує якість управлінської аналітики та виводить процес прийняття рішень на якісно новий рівень обґрунтованості.

3. У результаті проведення організаційно-економічного аналізу встановлено, що ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» є одним із провідних суб'єктів ринку консалтингових та аудиторських послуг України, який функціонує у складі

міжнародної мережі PwC та здійснює діяльність у сферах аудиту, податкового консультування, фінансового аналізу, управління ризиками, цифрової трансформації бізнесу та стратегічного консалтингу. Підприємство характеризується високим рівнем цифровізації бізнес-процесів, використанням сучасних аналітичних технологій та орієнтацією на інноваційний розвиток.

4. Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства за 2016–2025 рр. дозволив встановити загальну позитивну тенденцію розвитку. За досліджуваний період дохід підприємства зріс з 185240 тис. грн до 852002 тис. грн, що свідчить про розширення масштабів діяльності та зміцнення конкурентних позицій на ринку консалтингових послуг. Виявлено позитивну динаміку продуктивності праці та підвищення ефективності використання кадрового потенціалу підприємства. Разом з тим встановлено, що найбільш негативний вплив на результати діяльності мав воєнний стан, наслідком чого стало тимчасове скорочення прибутковості та рентабельності у 2022 році.

5. Проведений аналіз впливу воєнного стану підтвердив, що підприємство зазнало негативного впливу зовнішніх кризових факторів, однак продемонструвало високий рівень адаптивності та стійкості. Уже починаючи з 2023 року спостерігається відновлення доходів, прибутковості та ділової активності, що стало результатом ефективного антикризового управління, розвитку цифрових сервісів, впровадження сучасних технологій та розширення спектра консалтингових послуг.

6. У межах дослідження побудовано багатофакторну економетричну модель оцінювання ефективності діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс». За результатами кореляційно-регресійного аналізу встановлено наявність сильного прямого зв'язку між доходом підприємства та такими факторами, як чисельність працівників, продуктивність праці та обсяг активів. Побудована модель характеризується високим рівнем адекватності та статистичної значущості, про що свідчить значення коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,989$ тому 98,9 % варіації доходу пояснюється включеними до моделі факторами. Отримані результати підтвердили, що найбільший вплив на формування доходу підприємства має продуктивність

праці, що свідчить про визначальну роль людського капіталу та ефективності використання трудових ресурсів у забезпеченні результативності діяльності підприємства.

7. На основі побудованої економетричної моделі здійснено прогнозування основних показників діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» на 2026–2028 роки. Для підвищення достовірності прогнозних оцінок поряд із точковим прогнозом було сформовано прогнозний інтервал, який враховує можливу похибку моделювання та відображає діапазон імовірних значень майбутнього доходу підприємства. Отримані результати свідчать про збереження позитивної тенденції розвитку компанії та підтверджують перспективи подальшого зростання її фінансово-економічних показників.

8. На базі результатів моделювання та прогнозування сформовано комплекс практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства. Основними напрямками визначено подальшу цифрову трансформацію бізнес-процесів, впровадження технологій штучного інтелекту та аналітичних платформ, розвиток кадрового потенціалу, удосконалення системи ризик-менеджменту, розширення спектра консалтингових послуг та підвищення ефективності використання активів підприємства.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтверджують, що використання сучасних методів економіко-аналітичного моделювання та прогнозування є важливим інструментом підвищення ефективності діяльності підприємства. Запропоновані у роботі підходи та рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс» для підвищення якості управлінських рішень, зміцнення конкурентних переваг, забезпечення фінансової стійкості та досягнення довгострокового розвитку в умовах нестабільного економічного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Магопець О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Центральнoукраїн. нац. техн. ун-т. 2-ге вид., випр. та доп. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 230 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/28f20738-8522-4de8-9d9b-c19686167081> (дата звернення: 06.06.2026)

2. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О. В., 2020. 340 с. ISBN 978-617-7912-52-0. URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/FUB/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B8_%D1%96_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0/ek_predpriyatiy/posobiya_pdf/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A_%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%9A%D0%A3%D0%A0.%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%9F%D0%A0%D0%98%D0%84%D0%9C%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%90_2020_.pdf (дата звернення: 07.06.2026)

3. Charles W. L. Hill, Melissa A. Schilling. Strategic Management: Theory and Cases: An Integrated Approach. 14th ed. Boston: Cengage Learning, 2023. 712 p.

4. Christensen C. M., Raynor M. E. The Innovator's Solution: Creating and Sustaining Successful Growth. Boston : Harvard Business Review Press, 2024. 320 p. URL: https://books.google.de/books/about/The_Innovator_s_Solution.html?id=loUG0AEACA AJ (дата звернення: 05.06.2026)

5. Петрашевська А. Д., Новицька С. С., Орлов В. М., Колонтай С. М., Сотниченко Л. Л., Орлова О. В., Задерей А. Є. Фінанси підприємства : навч. посіб. для студентів всіх галузей знань вищих навчальних закладів. Одеса :

- ДУІТЗ, 2021. 112 с. URL: <https://repository.onma.edu.ua/id/eprint/508/> (дата звернення: 06.06.2026)
6. Цеслів О. В., Ясковець В. О. Моделювання та оцінка фінансової стійкості підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 79. С. 122–125. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.79-33> (дата звернення: 08.06.2026)
 7. Цеслів О. В., Цеслів О. С., Дейнеко М. Б. Економіко-математична модель ф'ючерсних контрактів. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 77. С. 185–189. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.77-30> (дата звернення: 08.06.2026)
 8. Цеслів О. В. Аналіз методів прогнозування прибутковості ф'ючерсів. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. Вип. 2(16). С. 132–146. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-2\(16\)-132-145](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-2(16)-132-145) (дата звернення: 08.06.2026)
 9. Лобачева І.Ф., Даценко Г.В., Кудирко О.М. Моделювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2023. № 7.
 10. Швиданенко О., Швиданенко В. Фінансовий потенціал компанії: сутність, форми прояву та управління в умовах зростаючої нестабільності та невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-78> (дата звернення: 07.06.2026)
 11. Prospects for the development of the state economy through its digital transformation. Kharkiv: Technology Center PC, 2024. URL: https://files.znu.edu.ua/files/ZNU_Monographs/0063654.pdf (дата звернення: 05.06.2026)
 12. National Bank of Ukraine. Financial Stability Report. 2024. Kyiv. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSB_Report_2023-2024_eng.pdf (дата звернення: 05.06.2026)

13. PwC. 2026 Global Digital Trust Insights. 2026. URL: <https://www.pwc.com/us/en/services/consulting/cybersecurity-data-tech-risk/library/global-digital-trust-insights.html> (дата звернення: 05.06.2026)
14. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 05.06.2026)
15. PwC. Workforce of the Future: The Competing Forces Shaping 2030. London : PricewaterhouseCoopers, 2024. URL: https://www.pwc.com/kz/en/services/workforce-of-the-future.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 05.06.2026)
16. Ситник Н., Смолінська С., Ясіновська І. Фінанси підприємств: навчальний посібник; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Finansy_pidprl5.pdf (дата звернення: 07.06.2026)
17. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 728 с.
18. Нужна О. А. Економетричне моделювання в управлінні фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств. *Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами : матеріали VIII міжнар. наук.-практ. конф.* м. Луцьк, 15 груд. 2022 р. Луцьк, 2022. С. 65-67. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/11936> (дата звернення: 06.06.2026)
19. PwC Ukraine. About us. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/about.html> (дата звернення: 05.06.2026)
20. PwC Ukraine. Services. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/services.html> (дата звернення: 05.06.2026)
21. Wooldridge J. M. Introductory Econometrics: A Modern Approach. 7th ed. Boston, MA : Cengage Learning, 2020. xxii, 826 p. URL: [Introductory Econometrics: A Modern Approach - Jeffrey M. Wooldridge - Google Books](https://books.google.com/books?id=K13tEgYUg5YC) (дата звернення: 07.06.2026)

22. Hill R. C., Griffiths W. E., Lim G. C. Principles of Econometrics. 5th ed. Hoboken : Wiley, 2018. 7904 p.
23. Stock J. H., Watson M. W. Introduction to Econometrics. 4th ed. Pearson, 2019. 755 p.
24. Коцюба О. С. Новітні теоретичні підходи до моделювання невизначеності в управлінні підприємством: історичний, концептуальний та інструментальний аспекти. *Стратегія економічного розвитку України*. 2021. Вип. 48. С. 96–113. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/36375> (дата звернення: 07.06.2026)
25. Gujarati D. N. Essentials of Econometrics. 5th ed. 2023. 632 p.
26. Horngren C. T., Datar S. M., Rajan M. V. Cost Accounting: A Managerial Emphasis. 17th ed. Harlow : Pearson, 2020. 1024 p.
27. Daft R. L. Management. 15th ed. Boston : Cengage Learning, 2026. 784 p.
28. Kotler P., Keller K., Chernev A. Marketing Management. 16th ed. Harlow : Pearson Education, 2022. 832 p.
29. Krugman P., Wells R., Herzog R. Economics. 7th ed. Worth Publishers, Macmillan Learning, 2024. URL: https://books.google.com.ua/books?id=vW7V0AEACAAJ&redir_esc=y (дата звернення: 06.06.2026)
30. Mankiw N. G. Principles of Economics. 9th ed. Boston : Cengage Learning, 2021. 880 p. URL: <https://openstax.org/details/books/principles-economics-3e> (дата звернення: 07.06.2026)
31. Acemoglu D., Laibson D., List J. Economics. 3rd ed. London : Pearson, 2022. 912 p. URL: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781292411149_A42815874/preview-9781292411149_A42815874.pdf (дата звернення: 07.06.2026)
32. OECD. Economic Outlook 2024. Paris : OECD Publishing, 2024. 310 p. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/economic-outlook.html> (дата звернення: 06.06.2026)

33. International Monetary Fund. World Economic Outlook 2024. Washington : IMF, 2024. URL: <https://www.imf.org/en/publications/weo> (дата звернення: 06.06.2026)
34. World Bank. Global Economic Prospects 2025. Washington : World Bank Group, 2025. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/5740355b-6f22-4c1f-a21f-015d5ff2192f/content> (дата звернення: 06.06.2026)
35. PwC. Global Annual Review 2024. London : PricewaterhouseCoopers International Limited, 2024. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/about/global-annual-review.html> (дата звернення: 05.06.2026)
36. PwC. 28th Annual Global CEO Survey 2025: Reinvention on the Edge of Tomorrow. London : PricewaterhouseCoopers International Limited, 2025. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/c-suite-insights/ceo-survey.html> (дата звернення: 05.06.2026)
37. Crisan E., Marincean R.-A. The digital transformation of management consulting companies: a review. URL: https://www.researchgate.net/publication/369010722_The_digital_transformation_of_management_consulting_companies_a_review (дата звернення: 06.06.2026)
38. McKinsey & Company. The State of Organizations 2025. New York : McKinsey Global Publishing, 2025. URL: <https://www.mckinsey.com/> (дата звернення: 06.06.2026)
39. Deloitte Insights. 2026 Global Human Capital Trends. New York : Deloitte Development LLC, 2026. URL: <https://www.deloitte.com/us/en/insights/topics/talent/human-capital-trends.html> (дата звернення: 06.06.2026)
40. KPMG. Global Economic Outlook. : KPMG International, 2024. URL: <https://kpmg.com/dk/en/insights/market-trends/global-economic-outlook.html> (дата звернення: 06.06.2026)

41. OpenDataBot. Аналітика українського бізнесу. URL: <https://opendatabot.ua/> (дата звернення: 07.06.2026)
42. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 05.06.2026)
43. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 05.06.2026)
44. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 05.06.2026)
45. Петрашевська А., Новицька С., Орлов В., Колонтай С., Сотниченко Л., Орлова О., Задерей А. Фінанси підприємства: навч. посіб. для студентів всіх галузей знань вищих навчальних закладів. 2-ге вид. перероб. і допов. Одеса: ДУІТЗ, 2021. 112 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi85/0065226.pdf> (дата звернення: 06.06.2026)
46. Галушко В., Пугачов М., Тарасюк Г. Менеджмент організацій і адміністрування: теорія та практика: колект. монографія / за ред. проф. Н. С. Скопенко, проф. О. І. Драган. К.: Кафедра, 2020. 404 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052377.pdf> (дата звернення: 07.06.2026)
47. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком : навч. посібник / С. М. Ілляшенко ; Сум. держ. ун-т. 2-ге вид., перероб. і доп. Суми : Університетська книга ; Київ : Княгиня Ольга, 2005. 324 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/entities/publication/3dd70383-1d46-492f-9a91-735464afc407> (дата звернення: 07.06.2026)
48. Лойко В., Макаровська Т. Економіка підприємства: навч. посібн. / за рец. Федоренко В., Рудченко О. К.: КНУТД, 2015. 267 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/22363/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B9%D0>

[%BA%D0%BE%20%D0%92.%D0%92._%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%20%D0%95%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%20%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf](#) (дата звернення: 05.06.2026)

Апробація та висвітлення результатів:

49. Цеслів О.В., Асауленко В. О. Дослідження ефективності діяльності консалтингової фірми . *Актуальні проблеми економіки*. Випуск № 5(299) 2026, Київ, с 294-303. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2026/05/5.26._topic_Olga-Tsesliv-Viktoria-Asaulenko-294-303.pdf